

NOVAC I POLITIKA
Propisi i praksa iz oblasti financiranja političkih stranaka

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine
Sarajevo, 2010.

KAZALO

Kazalo	3
1. Uvod.....	4
2. Važeći propisi iz oblasti financiranja političkih stranaka	10
2.1. Zakon o financiranju političkih stranaka	10
2.2. Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine	17
2.3. Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine	20
2.4. Izborni zakon Bosne i Hercegovine	24
2.5. Podzakonski akti	28
2.5.1. Pravilnik o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka	28
2.5.2. Pravilnik o predizbornim i poslijeizbornim finansijskim izvješćima političkih subjekata	38
2.5.3. Pravilnik o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvješća političkih stranaka	42
3. Izdvojene zakonske norme, primjeri iz prakse i komentari	50
3.1. Članak 11. – podnošenje finansijskih izvješća	50
3.1.1. Članak 11. stavak 3. – finansijsko izvješćivanje	54
3.1.2. Članak 11. stavak 4. – dodatna dokumentacija.....	60
3.2. Članak 3. stavak 4. – prihodi od imovine	61
3.3. Članak 5. stavak 1. - limit na visinu priloga	63
3.4. Članak 6. - dužnost prijavljivanja priloga.....	66
3.5. Članak 8. stavak 1. – zabranjeni prilozi.....	67
3.6. Članak 10. - izdvajanja iz državnoga proračuna.....	72
3.7. Članak 15.10 Izbornog zakona BiH.....	76
4. Pitanja i odgovori s edukacije	78
5. Pogovor	81

1. UVOD

Pitanja koja su vezana za financiranje političkih stranaka pojavljuju se kao problem u mnogim demokracijama. Skandali koji su vezani za političke stranke i financiranje izborne kampanje dostigli su vrlo raširen negativan publicitet tijekom posljednjih dvadeset pet godina, čak i u zemljama s davno ustanovljenim demokracijama.

Objavljivanje informacija o prihodima i troškovima političkih stranaka danas se smatra ključnom komponentom demokratske kampanje i veoma bitnim segmentom u oblasti financiranja političkih stranaka. Publiciranje podataka doprinosi ukupnoj transparentnosti izbornoga procesa, smetnja je korupciji, doprinosi odgovornosti političara i drugo. Mediji u Bosni i Hercegovini posvećuju pozornost ovoj oblasti, ali još uvijek ne onoliko koliko je to medijski popraćeno u svijetu.

Godišnja konferencija
Centralne izborne komisije BiH

Partije za kampanju potrošile polovinu limita

Iz CIK-a kažu
da finansijske izvještaje
nije dostavilo
12 manjih partija
FOTO N. UGLJEŠA

Sankcija zbog slučaja "Grabovac"

Suad Arnautović kazao je da je Sud BiH potvrdio odluku CIK-a, te da mandat u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH ne može biti dodijeljen poslaniku SNSD-a Milenku Grabovcu, koji je već položio zakletvu u ovom domu.

Arnautović je objasnio procedure dodjele mandata poslaniku, te dodao da će službenik CIK-a koji je učinio propust biti sankcionisan. Mandat u ovom domu pripada Dušanki Majkić, delegatu u Domu naroda, a Arnautović je kazao da je na njoj da odluči da li ga prihvata.

Zakonom bilo omogućeno da partije potroše 19,5 miliona KM, a one potrošile manje od 10 miliona

Nataša KRŠMAN

SARAJEVO - Stranke i nezavisni kandidati su za finansiranje kampanje, sudeći po njihovim finansijskim izvještajima, potrošili manje od 10 miliona KM iako im je zakonom bilo omogućeno da potroše 19,5 miliona KM.

Saopštio je ovo juče Branko Petrić, član Centralne izborne komisije (CIK) BiH, na njihovoj godišnjoj konferenciji za medije.

"Izbornim zakonom dozvoljeno je da stranke utroše 30 feninga po registrovanom bi-

raču područja gdje se kandiduju, što znači da su 19,5 miliona KM mogli potrošiti za lokalne izbore. Na sreću nisu potrošile ni polovinu od tog limita", kazao je Petrić.

Dodao je da 12 manjih stranaka i 139 nezavisnih kandidata još nije predalo izvještaje iako je rok za to istekao 5. decembra ove godine, dva mjeseca nakon održavanja lokalnih izbora.

"Zakonom su predviđene sankcije

do 10.000 KM, a stranke koje ne podnesu izvještaj mogu biti kažnjene i zabranom kandidovanja, što se već dešavalo. Služba za reviziju CIK-a će razmotriti ove preliminarne finansijske izvještaje o izbornoj kampanji, kao i godišnje izvještaje o finansiranju stranaka", rekao je Petrić.

Dodao je da je prema preliminarim izvještajima samo jedna stranka probila dozvoljeni limit, a to je Savez nezavisnih socijaldemokrata (SNSD).

Suad Arnautović, predsjednik CIK-a, istakao je da je ova godina bila u znaku lokalnih izbora koje su međunarodni posmatrači u tehničkom smislu ocijenili najvećom ocjenom.

"Izjave o imovinskom stanju do 19. decembra dostavilo je 2.710 izabranih kandidata od ukupno 3.322 kandidata. Ove izjave nije dostavilo još 30 novoizabranih načelnika i 561 vijećnik ili odbornik", naveo je Arnautović i dodao da ovu obavezu još nisu ispunili ni oni kojima je mandat istekao, a na to ih zakon obavezuje.

"Izjave o imovinskom stanju svakodnevno pristižu i biće dostupne javnosti na veb stranici CIK-a", objasnio je Arnautović.

Vedran Hadžović, član CIK-a, naglasio je da su usvojeni zakoni o sukobu interesa na entitetskom nivou i distriktu Brčko, te da su prošle godine izrekli šest sankcija, a još šest postupaka je u toku.

**Izjave o imovinskom
stanju dostavilo
je 2.710 izabranih
kandidata**

Dok je objavljivanje finansijskih podataka važan element fer demokratskoga procesa, ono je značajno smanjeno u odsutnosti učinkovitih mehanizama prinude. Mnogi stručnjaci iz ove oblasti priznali su da izvrstan zakonski okvir za financiranje političkih stranaka i kampanje nije dostatan za osiguranje značajnoga uvida i kontrole novca u politici. Druga, vrlo važna komponenta, je nepristrana i blagovremena primjena postojećih propisa koji predviđaju barem neku vrstu sankcije protiv prekršitelja zakona.

Revizija

SIP kaznio šest političkih stranaka u iznosu od 5.470 maraka

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine (SIP BiH) je na osnovi izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2007. godinu izrekla novčane sankcije prema šest političkih stranaka, u ukupnom iznosu 5.470 KM. S po 500 KM kažnjeni su Bosanskohercegovačka patriotska stranka - Sefer Halilović jer je pogrešno popunila godišnje finansijsko izvješće i Stranka penzionera-umirovljenika BiH jer je primila zabranjeni prilog od pravne osobe kao javnog poduzeća u iznosu od 200 KM. S po 1.500 KM kažnjeni su GDS jer nije uplatio

Izborna komisija je kaznila stranke VL

4.123,37 KM, iznos koji se odnosi na prihod od imovine i koji prelazi 20 posto ukupnog godišnjeg prihoda stranke, u dobrotvorne svrhe, te Srpska radikalna stranka Republike Srpske jer u sklopu prihoda iz proračuna nije iskazala prihode koje su joj uplatile općine.

Ujedno je GDS-u BiH naloženo da iznos od 4.123,37 maraka u roku 15 dana od dana prijma odluke uplati u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom. BPNS kažnjen je sa 470 KM, a DNZ platit će kaznu u iznosu 1.000 maraka. (f)

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je, sukladno odredbama članka 13. stavka 2. Zakona o financiranju političkih stranaka, nadležno za provedbu odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka.

U svrhu pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvješća koje podnesu političke stranke, Središnje izborno povjerenstvo BiH uspostavilo je Službu za reviziju finansijskoga poslovanja političkih stranaka.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, kao neovisna državna institucija koja je nadležna za implementaciju zakona iz oblasti izbora, sukoba interesa i financiranja političkih stranaka, uspostavilo je suradnju s državnim institucijama iste ili slične nadležnosti u mnogim

državama svijeta. Potrebno je naglasiti veoma korisnu suradnju s međunarodnim institucijama u Bosni i Hercegovini, a posebice s Uredom visokog predstavnika Međunarodne zajednice u BiH (OHR-om) i Misijom OSCE-a u BiH. Ta je suradnja konkretizirana i s potpisivanjem Sporazuma o suradnji.

Političke stranke u Bosni i Hercegovini obvezne su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavljati tri vrste finansijskih izvješća, i to:

- Godišnje finansijsko izvješće za svaku kalendarsku godinu. (Ovo izvješće podnosi se najkasnije do 31. ožujka za prethodnu godinu.)
- Finansijsko izvješće koje prethodi periodu predizborne kampanje. (Ovo izvješće podnosi se na dan podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima i obuhvaća period od tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru.)
- Finansijsko izvješće koje obuhvaća period od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata. (Ovo izvješće podnosi se najkasnije 30 dana nakon ovjere izbornih rezultata.)

Središnje izborno povjerenstvo BiH ima pravo tražiti od političkih stranaka i podnošenje dodatnih finansijskih izvješća.

U ovoj publikaciji upoznat ćemo vas s propisima u oblasti financiranja političkih partija u Bosni i Hercegovini, primjerima iz prakse, ali i s komentarima pojedinih zakonskih rješenja.

2. VAŽEĆI PROPISI IZ OBLASTI FINANCIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

2.1. ZAKON O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

Neslužbeni prečišćeni tekst
(“Službeni glasnik BiH”, brojevi: 22/00, 102/09, 54/10)

Članak 1. **Cilj Zakona**

Ovim zakonom uređuju se način i uvjeti pod kojima političke stranke i članovi političkih stranaka koji djeluju u njihovo ime osiguravaju sredstva za rad.

Članak 2. **Definicija političkih stranaka**

1. Političkim strankama, u smislu ovog zakona, smatraju se organizacije u koje se građani slobodno i dragovoljno organiziraju, te se, sukladno zakonu, registriraju kod nadležnog suda u bilo kojem entitetu - u svrhu ispoljavanja političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva.

Članak 3. **Izvori financiranja**

1. Politička stranka može osigurati sredstva samo iz:
 - a) članarina;
 - b) priloga pravnih i fizičkih osoba;
 - c) prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke;
 - d) proračuna BiH za financiranje parlamentarnih grupa, sukladno članku 10. ovog zakona, kao i iz entitetskih proračuna i svih njihovih nižih jedinica sukladno entitetskim zakonima, kao i iz Brčko Distrikta BiH;
 - e) dobiti od poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke.
2. Poduzeće iz stavka 1. e) ovoga članka može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.
3. Članarina iz stavka 1. a) ovoga članka je samo redovan iznos koji član plaća prema odredbama statuta političke stranke. Prilozi su uplate koje prelaze iznose navedene članarine.
4. Godišnji prihod stranke iz stavaka 1. c) i e) ovoga članka ne smije prijeći 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke. U roku od 30 dana nakon podnošenja financijskoga izvješća, sukladno članku 11., prihod koji je veći od navedenih

20% stranka daje u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom.

Članak 4.

Prilozi

1. Pravne i fizičke osobe mogu dati priloge političkim strankama ili članovima stranaka koji djeluju u njihovo ime. U smislu ovog zakona, prilog političkoj stranci ili članovima stranke koji djeluju u njezino ime podrazumijeva i darove dane stranci ili članu stranke koji djeluje u njezino ime, besplatne usluge ili pružanje usluge političkoj stranci ili članovima stranke koji djeluju u njezino ime, pod uvjetima kojima se ta stranka stavlja u povlašten položaj u odnosu na druge.
2. Pravna ili fizička osoba, koja političkoj stranci pruža uslugu ili prodava proizvod, mora stranci ispostaviti račun bez obzira na to tko snosi plaćanje usluge ili proizvoda, odnosno bez obzira na to je li usluga pružena ili proizvod dan bez naplate.

Članak 5.

Limit na visinu priloga

Ukupan iznos svih priloga jedne fizičke osobe, u jednoj kalendarskoj godini, ne smije prijeći osam (8) prosječnih neto plaća, a ukupan iznos svih priloga jedne pravne osobe u jednoj kalendarskoj godini ne smije prijeći petnaest (15) prosječnih neto plaća. Pod pojmom prosječne neto plaće podrazumijeva se prosječna neto plaća iz prethodne godine, prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine.

Članak 6.

Dužnost prijavljivanja priloga

1. Politička stranka dužna je voditi evidenciju o svim priložima fizičkih i pravnih osoba, te izdati potvrdu fizičkoj i pravnoj osobi od koje je primila prilog.
2. Ako ukupan iznos priloga jedne osobe iz članka 4. stavak 1. ovog zakona prelazi 100 KM, ta se uplata mora unijeti u financijsko izvješće, sukladno članku 11. ovog zakona.

Članak 7.

Prilozi članova političke partije

U slučaju da prilog političkoj stranci daje njezin član ili grupa članova, taj prilog se prikazuje na isti način kao i prilog iz članka 6. ovog zakona.

Članak 8.

Zabranjeni prilozi

1. Državna, entitetska i županijska tijela, tijela Brčko Distrikta BiH, tijela općinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna poduzeća, humanitarne organizacije, anonimni donatori, vjerske zajednice, kao i pravne osobe u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25%, ne mogu financirati političke stranke.
2. Privatna poduzeća koja obavljaju javne usluge na temelju ugovora s vladom ne mogu financijski pomagati političke stranke.

Članak 9.

Zabranjene aktivnosti

1. Zabranjen je bilo kakav politički pritisak na pravne i fizičke osobe u vezi s priložima za političke stranke.
2. Zabranjeno je obećavati povlastice i osobne koristi bilo koje vrste donatorima političkih stranaka.

Članak 10.

Izdvajanja iz državnoga proračuna

1. Financiranje parlamentarnih grupa zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine raspoređuje se na način da se 30% sredstava raspoređuje jednako svim parlamentarnim grupama, 60% od ukupnog iznosa raspoređuje se razmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka parlamentarna grupa ima u trenutku raspodjele, dok se 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim grupama razmjerno broju zastupničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine utvrđuje koji je spol podzastupljen prema zvaničnim rezultatima izbora.
2. Detaljan način raspodjele sredstava bit će reguliran Poslovníkom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Članak 11.

Obveza podnošenja financijskoga izvješća

1. Političke stranke vode evidenciju o svojim prihodima i rashodima. Politička stranka dužna je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine podnijeti financijsko izvješće za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu).
2. Politička stranka podnosi posebno financijsko izvješće za period izborne propagande na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.
3. Do 31.03. naredne godine političke stranke podnose financijsko izvješće u formi koju odobri Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine. Ovo izvješće

sadrži podatke utvrđene Izbornim zakonom. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine donosi propise za provedbu odredaba kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvješćivanja.

4. Sve osobe koje su dužne podnijeti izvješće moraju podnijeti i dodatna izvješća koja Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine zatraži.
5. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine u potpunosti je nadležno da provodi i izvršava odredbe ovoga članka na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Članak 12.

Imenovanje ovlaštene osobe unutar političke stranke

1. Politička stranka obvezna je imenovati ovlaštenu osobu koja je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje finansijskih izvješća i koja je ovlaštena da kontaktira sa Središnjim izbornim povjerenstvom Bosne i Hercegovine.
2. Podnositelji izvješća obavještavaju Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine o imenovanju ovlaštene osobe iz stavka 1. ovog članka u roku od petnaest (15) dana od njegovog imenovanja i u slučaju bilo kakve promjene statusa te osobe dužni su u roku od petnaest (15) dana obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo BiH o toj promjeni.
3. Ovlaštena osoba potpisuje sva izvješća i odgovorna je za vođenje evidencije u vezi s izvješćima, a na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine ovlaštena osoba mora dostaviti izvješća na uvid. Političke stranke čuvaju sva svoja finansijska izvješća najmanje šest (6) godina nakon podnošenja.
4. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine sva izvješća stavlja na raspolaganje javnosti i poduzima odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo da svi građani imaju pristup informacijama koje su sadržane u izvješćima.

Članak 13.

Nadležnosti Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine

1. Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine nadležno je da ispita slučajeve u kojima nije postupljeno sukladno odredbama ovog zakona, i može određenim osobama narediti da odgovore na pitanja u pisanoj formi da bi se osigurali dokumentirani i drugi dokazi, te pribavile izjave svjedoka u vezi s istragom koju je eventualno pokrenulo Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine. Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine može započeti istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere samostalno ili po uloženom prigovoru.
2. Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine nadležno je za provedbu odredaba ovog zakona i nadležno je da odluči jesu li politička stranka ili druga osoba prekršili odredbe ovog zakona, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja navedenih odredaba ili da poduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, sukladno Zakonu.
3. Prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine nastojat će postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe ovog zakona, dragovoljno otkloni uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi.

Članak 14.

Financijska kontrola političkih stranaka

1. Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine uspostavlja Službu za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu Služba za reviziju), koja pregleda i kontrolira financijska izvješća koja podnesu političke stranke i vrši reviziju financiranja političkih stranaka sukladno ovom zakonu.
2. Revizija financijskih izvješća političke stranke uključuje izvješće iz državnog i entitetskog sjedišta (uključujući i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine) i najmanje dva regionalna ureda koja izabere Služba za reviziju.
3. Ako nakon podnošenja stranci završnog pismenog izvješća o reviziji nema prigovora, revizor službeno potvrđuje nalaze revizije. Ovom se potvrdom dokazuje da je stanje financijskoga poslovanja, nakon pravilno obavljene revizije i na temelju knjiga i dokumenata političke stranke i informacija i dokaza koje su dostavili izvršni odbori, u skladu s odredbama ovog zakona. Ako su uloženi prigovori, revizor mora odbiti službeno potvrditi reviziju ili mora je izmijeniti u skladu s prigovorom. U potvrdi koju daje revizor moraju se navesti imena regionalnih ureda u kojima je revizija izvršena.
4. Potvrda revizora mora se priložiti uz financijsko izvješće koje se dostavlja i objavljuje u "Službenom glasniku BiH".
5. Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine osnovat će Službu za reviziju vodeći računa o profesionalnoj osposobljenosti revizora. Središnje izorno povjerenstvo će biti zaduženo za zapošljavanje i smjenjivanje radnika u Službi za reviziju.

6. U smislu prethodnog stavka, osoba koja je imenovana za revizora ne smije biti član izvršnoga odbora, član glavnoga odbora stranke, imenovana za knjigovođu ili uposlena u stranci čije je poslovanje predmet revizije, odnosno u nekom od regionalnih ureda te stranke, odnosno osobe koja je bila u navedenom svojstvu u periodu od tri godine prije navedenog imenovanja.
7. U slučaju da Služba za reviziju smatra da se treba obaviti detaljniji finansijski pregled kako bi se osiguralo da knjigovodstveno izvješće bude vjerodostojno, Službi za reviziju omogućava se pristup prostorijama stranke. Ako se pristup prostorijama stranke uskrati, smatra se da navedena stranka nije dostavila finansijsko izvješće i Središnje izborno povjerenstvo joj uskraćuje pravo da se kandidira na narednim izborima.

Članak 15.

Uloga Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine

1. O svim nepravilnostima i kršenjima odredaba ovog zakona Služba za reviziju izvješćuje Središnje izborno povjerenstvo BiH. U slučaju da politička stranka ne postupi prema odredbama ovog zakona, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine nadležno je izreći novčanu kaznu sukladno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.
2. Ako je politička stranka dobila sredstva u iznosu koji premašuje najveći utvrđeni godišnji prihod iz članka 3. d) ili premašuje najveći utvrđeni iznos priloga iz članka 5. ili na način koji je zabranjen člankom 8., Središnje izborno povjerenstvo političkoj stranci izriče novčanu kaznu čiji iznos ne prelazi trostruki iznos sume koja je dobivena na nezakonit način. Ovim člankom se ovakva kazna dozvoljava i izriče, čak i ako ukupan iznos novčane kazne prekoračuje deset tisuća konvertibilnih maraka (10.000 KM).

Članak 16.

Uloga Apelacijskog vijeća

Apelacijsko vijeće ima nadležnost razmotriti žalbe na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine. Apelacijsko vijeće ovlašteno je izreći novčane kazne u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Članak 17.

Dužnost podnošenja izvješća Parlamentu

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine dužno je svake godine podnijeti izvješće o pregledanom stanju finansijskoga poslovanja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Izvješće se dijeli kao skupštinski tiskani materijal.

Članak 18.

brisan

Članak 19.

brisan

Članak 20.

1. Politička stranka obvezna je, najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, Službi za reviziju dostaviti podatke o svojoj imovini, i to razvrstane prema iznosu, vrsti i podrijetlu te imovine.
2. U slučaju bilo kakve promjene u imovini, političke stranke dužne su u roku od 15 dana obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo BiH o toj promjeni.

Članak 21.

Brisan

Članak 21a.

Ovlašćuju se ustavnopravna povjerenstva oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrde prečišćeni tekst Zakona o financiranju političkih stranaka.

Članak 22.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku BiH”, Službenim novinama FBiH, Službenom glasniku RS-a i Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH.

2.2. ZAKON O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ PRORAČUNA REPUBLIKE, GRADA I OPĆINE¹

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se uvjeti, visina, način osiguravanja i raspodjela financijskih sredstava iz proračuna Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Republika) i proračuna grada i općine (u daljnjem tekstu: jedinica lokalne samouprave) za financiranje redovitoga rada i pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, neovisnih zastupnika i odbornika i rada zastupničkih, delegatskih, odnosno odborničkih klubova i grupa.

Članak 2.

Pravo na financijska sredstva, sukladno ovomu zakonu, ostvaruju:

- a) političke stranke i koalicije koje imaju zastupnike ili odbornike u skupštini,
- b) neovisni zastupnici i neovisni odbornici, koji su izabrani kao neovisni kandidati,
- v) političke stranke, liste neovisnih kandidata i neovisni kandidati s potvrđenim izbornim listama i
- g) registrirane koalicije s potvrđenom jedinstvenom listom kandidata.

Članak 3.

Financijska sredstva stečena sukladno ovomu zakonu, koriste se za:

- a) financiranje dijela troškova redovitoga rada političke stranke, koalicije, neovisnoga zastupnika, odnosno odbornika,
- b) pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, neovisnih lista i neovisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno odbornika i
- v) pokriće dijela troškova rada zastupničkih, delegatskih, odnosno odborničkih klubova i grupa.

Članak 4.

Financijska sredstva za financiranje troškova iz članka 3. ovoga zakona, u djelokrugu Republike, osiguravaju se u proračunu Republike, a u djelokrugu jedinica lokalne samouprave u njihovim proračunima.

Članak 5.

(1) Proračunom se osiguravaju financijska sredstva za namjene utvrđene člankom 3. točka a) ovoga zakona u iznosu ne manjem od 0,2 % ukupnih proračunskih prihoda proračuna iz prethodne godine.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka raspoređuju se na sljedeći način:

¹ „Službeni glasnik RS-a“, broj 65/08

a) 20 % raspoređuje se u jednakim iznosima političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike, odnosno odbornike u skupštini i neovisnim zastupnicima, odnosno odbornicima i

b) 80 % raspoređuje se razmjerno broju osvojenih mandata koje politička stranka, koalicija, neovisni zastupnik, odnosno odbornik ima u skupštini.

Članak 6.

Ukoliko zastupnik, odnosno odbornik, u toku trajanja mandata, napusti političku stranku, financijska sredstva zadržava politička stranka kojoj je zastupnik, odnosno odbornik, do tada pripadao.

Članak 7.

(1) Ministarstvo financija, odnosno nadležna služba jedinice lokalne samouprave, sredstva iz članka 5. stavka 2. ovoga zakona doznačavaju političkim strankama, koalicijama, neovisnim zastupnicima, odnosno odbornicima, do 10-og u mjesecu za prethodni mjesec.

(2) Neovisni zastupnici, odnosno odbornici, dužni su otvoriti poseban račun za redovito financiranje njihove djelatnosti.

Članak 8.

Troškovi izborne kampanje su:

- a) troškovi tiskanja plakata i plakatiranje,
- b) troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglaša, saopćenja i slično u javnim glasilima,
- v) troškovi organizacije i provedbe predizbornih skupova,
- g) troškovi tiskanja, reprodukcije i slanja predizbornih materijala koji se šalju biračima i
- d) druge, s ovim povezane aktivnosti, u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora.

Članak 9.

(1) Sredstva za izbornu kampanju osiguravaju se u proračunu za godinu u kojoj se održavaju izbori u iznosu ne manjem od 0,05% ukupnih proračunskih prihoda iz prethodne godine.

(2) Ministarstvo financija, odnosno nadležna služba jedinice lokalne samouprave dužni su dvije trećine sredstava iz stavka 1. ovoga članka doznačiti najkasnije do dana održavanja izbora.

(3) U slučaju održavanja prijevremenih izbora, osiguravaju se sredstva sukladno stavku 1. ovoga članka.

(4) Način raspodjele sredstava iz stavka 1. ovoga članka obavlja se sukladno izbornim propisima.

Članak 10.

Sredstva za rad zastupničkih, delegatskih, odnosno odborničkih klubova i grupa, dodjeljuju se radi pokrića:

- a) paušalnih troškova za rad u izbornim jedinicama zastupnika, odnosno odbornika,
- b) putnih troškova u inozemstvo, ako organizator nije Narodna skupština Republike Srpske ili Vijeća naroda Republike Srpske, odnosno Skupština jedinice lokalne samouprave,
- v) troškova nabave materijala - goriva, tiska, službenih glasila i publikacija,
- g) troškova smještaja i prehrane zastupnika, delegata, odnosno odbornika u vrijeme kada se ne održavaju sjednice skupštine ili vijeća i
- d) ostale troškove vezane za rad zastupnika, delegata, odnosno odbornika u klubovima i grupama.

Članak 11.

Sredstva za rad zastupničkih, delegatskih, odnosno odborničkih klubova i grupa mogu se dodjeljivati političkim strankama za pokriće troškova iz članka 10. ovoga zakona, kao i drugim organizacijama i korisnicima prema odluci kluba, odnosno grupe.

Članak 12.

Odluku i način raspodjele sredstava za potrebe iz članka 10. ovoga zakona utvrđuju administrativna povjerenstva Narodne skupštine i Vijeća naroda Republike Srpske, odnosno nadležno tijelo utvrđeno poslovníkom skupštine jedinice lokalne samouprave.

Članak 13.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, općine i grada („Službeni glasnik Republike Srpske“, brojevi: 17/00 i 62/04).

Članak 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01-1140 /08

Datum: 04. srpnja 2008. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE
Mr. Igor Radojičić

2.3. ZAKON O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ PRORAČUNA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE²

Članak 1.

Ovaj zakon regulira način financiranja političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu : Brčko Distrikt).

Članak 2.

Političkim strankama, u smislu ovog zakona, smatraju se organizacije koje građani slobodno i dragovoljno organiziraju, a koje se sukladno Zakonu registriraju kod nadležnog suda u Bosni i Hercegovini u svrhu ispoljavanja političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva, a upisane su u registar ureda političkih organizacija kod Osnovnog suda Brčko Distrikta.

Članak 3.

1. Pravo na sredstva iz proračuna Brčko Distrikta imaju političke stranke koje je ovjerilo Izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine za sudjelovanje na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.
2. Koalicija koju je Izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine ovjerilo za sudjelovanje na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta ima status političke stranke pri raspodjeli sredstava reguliranih ovim zakonom.

Članak 4.

Sredstva iz proračuna Brčko Distrikta izdvajati će se za :

- 1) predizbornu kampanju političkih stranaka koje sudjeluju na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta;
- 2) redovit rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko Distrikta.

Članak 5.

Sredstva izdvojena za predizbornu kampanju političkih stranaka osiguravaju se u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za Skupštinu Brčko Distrikta i to u iznosu od 0,03% prihoda u proračunu Brčko Distrikta ili 60.000 KM, ovisno o tomu koji je od ovih dvaju iznosa niži.

Članak 6.

Sredstva izdvojena za predizbornu kampanju političkih stranaka raspoređuju se na temelju sljedećih načela :

- 1) svaka politička stranka ima pravo na pokriće troškova predizborne kampanje nastalih tijekom 2 mjeseca prije dana održavanja izbora u maksimalnom iznosu od 4.000 KM ;
- 2) u slučaju nedostatka sredstava iz točke 1. ovoga članka, postojeća sredstva će biti jednako raspodijeljena.

² „Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, broj 29/04

Članak 7.

Troškovi predizborne kampanje odnose se na sredstva utrošena za:

- 1) plakate, reklame, bilborde, letke;
- 2) organiziranje javnih skupova;
- 3) druge aktivnosti vezane za predizbornu kampanju.

Članak 8.

Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranaka, po godišnjoj osnovi, iznose 0,1% od prihoda u proračunu Brčko Distrikta ili 200.000 KM, ovisno o tomu koji je od ovih dvaju iznosa niži.

Članak 9.

Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranaka raspoređuju se na temelju sljedećih načela:

- 1) 30% sredstava raspodjeljuje se u jednakim iznosima svim političkim strankama zastupljenim u Skupštini Brčko Distrikta ;
- 2) 50% sredstava proporcionalno se raspodjeljuje sukladno broju zastupničkih mjesta koja politička stranka ima u vrijeme raspodjele sredstava ;
- 3) 20% sredstava proporcionalno se raspodjeljuje strankama opozicije u Skupštini Brčko Distrikta, sukladno broju zastupničkih mjesta. Stranke opozicije, u smislu ovog zakona, su stranke koje sudjeluju u radu Skupštine Brčko Distrikta, ali ne pružaju potporu Vladi Brčko Distrikta. U slučaju da ovu kategoriju nije moguće izdvojiti, sredstva iz ove točke dodaju se sredstvima iz točke 2. ovoga članka.

Članak 10.

Sredstva za redovan rad političkih stranaka odnose se na troškove:

- 1) održavanja stalnih prostorija na teritoriju Brčko Distrikta;
- 2) provedbu političkog istraživanja i analize političke strategije;
- 3) angažiranja u političkom obrazovanju u registraciji birača;
- 4) osnivanja zaklada i drugih organizacija koje unaprjeđuju interese političke stranke;
- 5) zastupanja pred sudom u politički relevantnim sporovima;
- 6) promoviranja programa i ciljeva političke stranke u skladu sa Zakonom.

Članak 11.

Prijave za sredstva za predizbornu kampanju i redovan rad političkih stranaka podnose se Izbornom povjerenstvu Brčko Distrikta.

Članak 12.

Raspodjelu sredstava na način iz članka 6. i članka 9. ovoga zakona obavlja Odjel za proračun i financije Vlade Brčko Distrikta, na temelju podataka koje mu dostavi Izorno povjerenstvo Brčko Distrikta.

Članak 13.

Kontrolu financiranja i korištenja sredstava za predizbornu kampanju i redovan rad političkih stranaka vrši Izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine sukladno Zakonu o financiranju političkih partija (« Službeni glasnik BiH », broj 22/00) i Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine (« Službeni glasnik BiH », brojevi 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02 i 20/04).

Članak 14.

1. Ovaj zakon stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u « Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH ».
2. Članci 8. i 9. ovoga zakona primjenjivat će se od 01. siječnja 2005. godine.

Broj: 0-02-022-246/04
Brčko, 28. srpnja 2004. godine

Predsjednik
Skupštine Brčko Distrikta
Mirsad Đapo, dipl.pravnik

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ PRORAČUNA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE³

Članak 1.

U zakonu o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (« Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH » broj 29/04), u članku 1. iza stavka 1) dodaje se stavak 2), koji glasi :

« Na ostala pitanja načina i uvjeta pod kojima političke stranke i članovi političkih stranaka, koji djeluju u njihovo ime, osiguravaju sredstva za rad, neposredno se primjenjuju odredbe Zakona o financiranju političkih partija (« Službeni glasnik BiH », broj 22/00). »

Članak 2.

U članku 4. stavku 1) točki 2. i člancima 8., 10. i 13. Zakona o financiranju stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, iza riječi « političkih stranaka » dodaju se riječi « i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko Distrikta ».

³ „Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, broj 14/07

Članak 3.

Dosadašnji članak 9. Zakona o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mijenja se i ubuduće će glasiti :

« (1) Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranaka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko Distrikta raspoređuju se na taj način da se 30% sredstava raspoređuje u jednakim iznosima svim zastupničkim klubovima političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko Distrikta, dok se 70% od ukupnoga iznosa raspoređuje razmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko Distrikta u trenutku raspodjele.

(2) Neovisni zastupnik može biti član jednog zastupničkog kluba, po svom izboru, a njegova prava i dužnosti su jednaki pravima i dužnostima ostalih članova tog zastupničkog kluba.

(3) Detaljniji način raspodjele sredstava iz stavka (1) ovoga članka uredit će se Poslovnikom Skupštine Brčko Distrikta. »

Članak 4.

Ovaj zakon stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljen u « Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH ».

Broj: 0-02-022-53/07
Brčko, 5.svibnja 2007. godine

Predsjednik
Skupštine Brčko Distrikta BiH
Prof. dr Milan Tomić, s.r.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ PRORAČUNA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE⁴

Članak 1.

U Zakonu o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 29/04), članak 12. mijenja se i glasi:

"Raspodjelu sredstava na način iz članka 6. i članka 9. ovog zakona obavlja Direkcija za financije Brčko Distrikta, na temelju podataka koje joj dostavi Izorno povjerenstvo Brčko Distrikta."

Članak 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH".

⁴ „Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, broj 19/07

2.4. IZBORNI ZAKON BOSNE I HERCEGOVINE⁵

POGLAVLJE 15 FINANCIRANJE KAMPANJE

Članak 15.1

Politička stranka i neovisni kandidat, koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine na svim razinama, dužni su, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti financijsko izvješće za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru. Osim toga, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u Službenom glasniku BiH, podnosi se i financijsko izvješće za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora. Ova izvješća sadrže:

1. raspoloživu gotovinu;
2. sve prihode i rashode, zasnovane na članarini, transparentnim priložima iz inozemstva, priložima fizičkih i pravnih osoba, priložima u obliku robe i usluga (u daljnjem tekstu: prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i poduzetničke aktivnosti, sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za period izvješćivanja koji odredi središnje izorno povjerenstvo BiH;
3. identitet osoba ili izvora uplate i doprinosa u naturi, kao i identitet osobe koja je primila takvu uplatu koja premašuje iznos od stotinu (100) konvertibilnih maraka, zajedno s datumom i iznosom takve uplate;
4. ukupan iznos svih dospjelih dugovanja i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi tiskanja plakata i plakatiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglaša, saopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi tiskanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima; i
5. iznos i vrstu neizmirenih dugova i obveza kojeuguje podnositelj izvješća ili koje treće osobe duguju podnositelju izvješća, a u slučaju da su takvi dugovi i obveze izmireni za manji iznos od njihovog prijavljenog iznosa ili vrijednosti, i izjavu koja se odnosi na okolnosti i uvjete pod kojima su takvi dugovi ili obveze otpisani.

(2) Prijava za sudjelovanje na izborima političke stranke i neovisnog kandidata neće biti ovjerena ukoliko politička stranka i neovisni kandidat ne podnesu financijsko izvješće za period koji počinje tri mjeseca prije početka perioda za podnošenje prijave za ovjeru.

(3) Središnje izorno povjerenstvo BiH neće izdavati uvjerenje osobama koje su dobile mandat na svim razinama neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom, ukoliko njihova politička stranka i neovisni kandidat ne podnesu Središnjem izbornom povjerenstvu BiH financijsko izvješće za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora u roku od 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u "Službenom glasniku BiH".

⁵ "Službeni glasnik BiH", brojevi: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10.

Članak 15.2

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi pravila i propise za provedbu odredaba ovog poglavlja kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvješćivanja.

(2) Svi podnositelji izvješća moraju podnijeti i dodatna izvješća, sukladno zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ili Zakonu o financiranju političkih stranaka.

Članak 15.3

(1) Svaki politički subjekt imenuje ovlaštenu osobu, koja je odgovorna za podnošenje izvješća i vođenje knjiga, i koja je ovlaštena da kontaktira sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

(2) Podnositelji izvješća obavještavaju Središnje izborno povjerenstvo BiH o imenovanju ovlaštene osobe iz stavka (1) ovoga članka u roku od tri dana od njezina imenovanja i, u slučaju bilo kakve promjene njezina statusa, dužni su obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo BiH u roku od tri dana.

(3) Ovlaštena osoba potpisuje sva izvješća i odgovorna je za vođenje evidencije u vezi s izvješćima. Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, ovlaštena osoba dostavlja izvješća na uvid.

Članak 15.4

Neovisni kandidat neposredno je odgovoran za podnošenje izvješća Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Članak 15.5

Središnje izborno povjerenstvo BiH osigurava javnosti pristup svim izvješćima i poduzima odgovarajuće mjere kako bi osiguralo da svi građani imaju nesmetan pristup informacijama koje su sadržane u izvješćima.

Članak 15.6

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH ovlašteno je da ispita slučajeve u kojima se nije postupilo sukladno odredbama ovoga poglavlja, i može određenim osobama narediti da odgovore na pitanja u pisanoj formi, kako bi se osigurali dokumentirani i drugi dokazi, te pribavile izjave svjedoka u vezi s istragom koju je poduzelo Središnje izborno povjerenstvo BiH. Središnje izborno povjerenstvo BiH može početi istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere izvršenja, samostalno ili po prigovoru.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno je za provedbu odredaba ovoga poglavlja i ovlašteno je da odluči je li politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisni kandidat, ili druga osoba prekršila odredbe ovog poglavlja, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci, koaliciji, listi neovisnih kandidata ili neovisnom kandidatu zbog nepoštivanja navedenih odredaba, ili da poduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti sukladno ovom Zakonu.

(3) Prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, Središnje izborno povjerenstvo BiH nastojat će postići da politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisni kandidat, za koje je ustanovljeno da su prekršili odredbe ovog poglavlja, dragovoljno postupe po tim odredbama.

Članak 15.7

(1) Svaki kandidat za izbornu funkciju na razini Bosne i Hercegovine ili na razini entiteta dužan je, u roku od 15 dana od dana prihvatanja kandidature za izbore, podnijeti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, na određenom obrascu, potpisanu izjavu o svom ukupnom imovinskom stanju koja sadrži:

- 1) sadašnje prihode i izvore prihoda, uključujući sve prihode, plaće, dobit od imovine, priloge iz članka 15.1 ovog zakona, uplate i druge zarade ostvarene u Bosni i Hercegovini i inozemstvu u protekloj kalendarskoj godini;
- 2) imovinu, uključujući novac, račune u banci, poslovnu dokumentaciju, dionice, vrijednosne papire, obveznice, nekretnine, osobnu imovinu, stanarsko pravo i drugu imovinu i dobra u vrijednosti većoj od 5.000 KM, u Bosni i Hercegovini i inozemstvu; i
- 3) rashode i druge obveze, uključujući sva dugovanja, obveze, mjenice, kredite i jamstva za takve obveze u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.

(2) Izjava treba uključivati podatke o imovinskom stanju kandidata i članova njihove uže obitelji; bračnog druga, djece i članova kućanstva prema kojima kandidat ima zakonsku obvezu izdržavanja.

Članak 15.8

(1) Kandidati izabrani na svim razinama vlasti, osim razina Bosne i Hercegovine i razina entiteta, dužni su, u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH, na posebnom obrascu, predati Središnjem izbornom povjerenstvu BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz članka 15.7 ovog zakona.

(2) Izabrani član tijela vlasti na svim razinama dužan je Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti izvješće o imovinskom stanju u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata u smislu članka 1. 10 stavak (1) točaka 1), 4), 5), 6). 7) i 8) ovoga zakona u roku od 30 dana od dana prestanka mandata.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi upute kojima se bliže određuje izgled i način ispunjavanja obrazaca iz stavka (1) ovoga članka i članka 15.7 ovoga zakona.

Članak 15.9

Središnje izborno povjerenstvo BiH omogućuje da obrasci koji sadrže izjave o ukupnom imovinskom stanju budu dostupni javnosti. Središnje izborno povjerenstvo BiH nije odgovorno za točnost podataka koji se odnose na podatke sadržane u obrascu.

Članak 15.10

(1) U roku od sedam dana od zaključivanja središnjeg biračkog popisa, Središnje izborno povjerenstvo BiH objavljuje broj birača za svaku izbornu jedinicu. Taj broj je osnova za određivanje maksimalnoga iznosa sredstava koji politički subjekt može potrošiti za financiranje izborne kampanje.

(2) Maksimalno dozvoljeni iznos za financiranje troškova izborne kampanje za izbore izračunava se tako da se broj birača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt iz stavka (1) ovoga članka ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži s:

- 1) 30 feninga.....za izbore za načelnika općine/gradonačelnika i za članove općinskog vijeća/ skupštine općine
- 2) 20 feningaza izbore za članove županijskih skupština
- 3) 30 feninga..... za izbore za članove Narodne skupštine Republike Srpske i Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH
- 4) 30 feninga za izbore za članove Parlamentarne skupštine BiH
- 5) 30 feninga za izbore za članove Predsjedništva BiH
- 6) 30 feningaza izbore za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske

(3) Za izbore iz stavka (2) točka a) ovoga članka, u općinama u kojima je broj birača upisanih u središnji birački popis manji od 3.000, smatra se da je upisano u središnji birački popis 3.000 birača.

(4) U slučaju ponavljanja izbora u izbornoj jedinici, odnosno biračkom mjestu troškovi izborne kampanje po biraču mogu iznositi do 30% troškova poništenih izbora u izbornoj jedinici odnosno biračkome mjestu.

2.5. PODZAKONSKI AKTI

2.5.1. PRAVILNIK O GODIŠNJIM FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA POLITIČKIH STRANAKA⁶

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1. (Primjena)

Ovim pravilnikom utvrđuje se način podnošenja godišnjeg finacijskog izvješća, sadržaj i forma godišnjeg finacijskog izvješća, kontrola finacijskih izvješća koje su političke stranke obvezne podnositi Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborni povjerenstvo BiH) i način pristupa javnosti informacijama koje su sadržane u izvješću o reviziji i finacijskim izvješćima političkih stranaka.

Članak 2. (Obim primjene)

Odredbe ovog pravilnika odnose se na sve političke stranke koje su, sukladno Zakonu, registrirane kod nadležnog tijela u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH).

POGLAVLJE II. NAČIN PODNOŠENJA FINACIJSKOGA IZVJEŠĆA

Članak 3. (Finacijsko izvješće)

(1) Političke stranke podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH godišnje finacijsko izvješće za svaku kalendarsku (računovodstvenu) godinu.

(2) Središnje izborni povjerenstvo BiH može zatražiti od političkih stranaka podnošenje i dodatnih finacijskih izvješća, dokumenata, objašnjenja i informacija, ako ih smatra neophodnim za potpuno i točno obavljanje revizije.

Članak 4. (Godišnji obračun)

⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj 61/06

(1) Financijska izvješća iz članka 3. stavak (1) ovoga pravilnika podnose sve političke stranke do 31. ožujka za prethodnu godinu.

(2) Zajedno s ovim izvješćem, političke stranke obvezne su dostaviti i godišnje obračune ovjerene od nadležnih institucija BiH.

Članak 5. (Obrasci)

(1) Godišnje financijsko izvješće političkih stranaka iz članka 3. stavak (1) ovoga pravilnika podnosi se na obrascima koji su sastavni dio ovog pravilnika, a to su:

a) Opći podaci o političkoj stranci	Obrazac 1
1) teritorijalna struktura političke stranke	Obrazac 1-1
b) Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke	Obrazac 2
1) pregled stanja blagajne	Obrazac 2-1
c) Ukupni prihodi političke stranke (izvori financiranja)
s pregledom prihoda po organizacijskim dijelovima stranke	Obrazac 3
1) prilozi fizičkih osoba veći od 100 KM	Obrazac 3-a
2) prilozi pravnih osoba veći od 100 KM	Obrazac 3-b
3) prihodi političke stranke od imovine	Obrazac 3-c
4) dobit pravnih osoba u vlasništvu političke stranke	Obrazac 3-d
5) nenovčane donacije i računi koje politička stranka
nije imala obvezu plaćati	Obrazac 3-e
6) prihodi iz proračuna	Obrazac 3-f
d) Rashodi političke stranke s pregledom rashoda
po organizacijskim dijelovima stranke	Obrazac 4
1) režijsko-administrativni i ostali troškovi	Obrazac 4-1
2) troškovi propagande	Obrazac 4-2
e) Pozajmice, krediti i dugovi	Obrazac 5.

(2) Obrasci se moraju točno, precizno i čitko popuniti tiskanim slovima.

(3) Točnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom ovjerava predsjednik političke stranke ili druga ovlaštena osoba.

Članak 6.
(Organizacije mladeži)

(1) Političke organizacije mladeži prihode iz proračuna prikazuju na obrascu 3-f, odnosno na obrascu na kojemu politička stranka prikazuje svoje prihode iz ovih izvora.

(2) Ovi prihodi političkih organizacija mladeži prikazuju se odvojeno od prihoda političke stranke.

**POGLAVLJE III. SADRŽAJ I FORMA GODIŠNJEG FINACIJSKOG IZVJEŠĆA
POLITIČKE STRANKE**

Članak 7.
(Popunjavanje obrasca)

(1) Prilikom podnošenja godišnjeg finacijskog izvješća, politička stranka dužna je podnijeti popunjene sve obrasce navedene u članku 5. ovoga pravilnika.

(2) Finacijsko izvješće na razini stranke podnosi se na obrascima 1, 1-1, 2, 2-1, 3, 3-f, 4 i 5, a za organizacijske dijelove stranke na ostalim obrascima navedenim u članku 5. ovoga pravilnika, i to posebice za svaki organizacijski dio političke stranke.

Članak 8.
(Podaci)

Kod svih obrazaca iz članka 5. ovog pravilnika u gornjem desnom kutu nalazi se prostor za upisivanje sljedećih podataka:

- a) broj stranica obrasca,
- b) šifra stranke koju određuje i upisuje Središnje izborno povjerenstvo BiH i
- c) period izvješćivanja za koji se podnosi obrazac.

Članak 9.
(Opći podaci o političkoj stranci)

(1) U obrazac 1, *Opći podaci o političkoj stranci*, unose se svi podaci o političkoj stranci na koju se finacijsko izvješće odnosi, i to:

- a) naziv političke stranke pod kojim je registrirana kod nadležnog suda,
- b) skraćeni naziv,
- c) sjedište, adresa, telefon, faks, e-mail adresa,
- d) identifikacijski broj dobiven od nadležnog poreznog tijela,
- e) šifra djelatnosti,
- f) sud u kojem je izvršena registracija,
- g) broj i datum upisa u sudski registar,
- h) broj uposlenih u stranci,
- i) osobe ovlaštene za zastupanje stranke: ime i prezime, dužnost u stranci i adresa,
- j) ovlaštena osoba za financijska izvješća: ime i prezime, adresa i telefon i
- k) ima li stranka organizacijske dijelove nižih razina (odgovor DA ili NE).

(2) Za točnost podataka u izvješću odgovoran je predsjednik političke stranke ili druga ovlaštena osoba koja svojim potpisom ovjerava obrazac.

Članak 10.

(Podaci o teritorijalnoj strukturi političke stranke)

U obrazac 1-1, *Teritorijalna struktura političke stranke*, unose se za sve razine organiziranja (glavni uredi, entitetske, županijske, općinske i druge organizacije) sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela političke stranke i
- b) adresa, telefon i faks.

Članak 11.

(Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke)

U obrazac 2, *Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela političke stranke,
- b) broj računa,
- c) naziv banke,
- d) stanje računa na dan 1. siječnja za godinu za koju se podnosi financijsko izvješće, odnosno ako je račun otvoren nakon tog datuma, stanje na dan otvaranja računa,
- e) ukupan promet ulaza bez početnoga salda (za traženu godinu),
- f) ukupan promet izlaza (za traženu godinu) i
- g) stanje na dan 31. prosinca za godinu za koju se podnosi izvješće, odnosno u slučaju da račun ranije ugašen, do momenta gašenja računa.

Članak 12.

(Pregled stanja blagajne)

U obrazac 2-1, *Pregled stanja blagajne*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela stranke,
- b) saldo blagajne na početku perioda,
- c) ukupni ulazi u blagajnu,
- d) ukupni izlazi iz blagajne i
- e) saldo blagajne na kraju perioda.

Članak 13.
(Ukupni prihodi političke stranke - izvori financiranja)

(1) U obrazac 3, *Ukupni prihodi političke stranke - izvori financiranja*, unose se sljedeći podaci:

- a) Članarina
 - 1) ukupno naplaćena članarina u KM
 - 2) broj članova stranke koji su platili članarinu
- b) Financijski prilozi fizičkih osoba i članova stranke (detalji u obrascu 3-a)
 - 1) ukupan iznos naplaćen u KM
- c) Prilozi pravnih osoba (detalji u obrascu 3-b)
 - 1) ukupan iznos naplaćen u KM
- d) Prihodi od imovine političke stranke (detalji u obrascu 3-c)
 - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM.

Na ovu poziciju unosi se iznos ostvarenoga prihoda u periodu izvješćivanja.
- e) Dobit pravnih osoba u vlasništvu političke stranke (detalji u obrascu 3-d)
 - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- f) Prihodi od darova i usluga koje politička stranka nije bila obvezna platiti (detalji u obrascu 3-e)
 - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- g) Prihodi iz proračuna (detalji u obrascu 3-f)
 - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM i
- h) Ukupni prihodi političke stranke u KM u periodu izvješćivanja po svim osnovama.

(2) Sastavni dio ovog obrasca je prilog uz obrazac 3 u koji se unose izvori financiranja političke stranke po organizacijskim dijelovima.

(3) Pod fizičkom i pravnom osobom podrazumijevaju se domaće i strane fizičke i pravne osobe.

(4) Ako politička stranka ostvari prihod koji nije obuhvaćen u stavku (1) ovoga članka, dužna je uz obrazac 3 dostaviti posebnu specifikaciju koja će sadržavati: naziv organizacijskoga dijela političke stranke, osnovu i vrstu ostvarenoga prihoda, iznos prihoda i druge činjenice kojima se dokazuje da ostvareni prihod nije moguće iskazati u prihodima navedenima u stavku (1) ovoga članka.

(5) Novčana sredstva koja jedan organizacijski dio prenosi drugom organizacijskome dijelu unutar političke stranke ne smatra se prihodom iz stavka (1) ovoga članka i ne iskazuje se na obrascu 3 iz članka 5. ovoga pravilnika.

Članak 14.

(Prilozi fizičkih osoba veći od 100 KM)

U obrazac 3-a, *Prilozi fizičkih osoba veći od 100 KM*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela stranke,
- b) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100 KM,
- c) prezime i ime donatora čiji je prilog veći od 100 KM,
- d) jedinstveni matični broj donatora (ove informacije su samo za službenu uporabu i neće biti stavljene na uvid javnosti),
- e) datum kada je prilog dan i
- f) iznos priloga.

Članak 15.

(Prilozi pravnih osoba veći od 100 KM)

U obrazac 3-b, *Prilozi pravnih osoba veći od 100 KM*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela stranke,
- b) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100 KM,
- c) naziv pravne osobe čiji je prilog veći od 100 KM,
- d) identifikacijski broj dobiven od nadležnog poreznog tijela (ove informacije su samo za službenu uporabu i neće biti stavljene na uvid javnosti),
- e) datum kada je prilog dan i
- f) iznos priloga.

Članak 16.

(Prihodi političke stranke od imovine)

U obrazac 3-c, *Prihodi političke stranke od imovine*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela stranke,
- b) vrsta imovine na temelju koje se ostvaruju prihodi,
- c) korisnik imovine političke stranke,
- d) broj ugovora, odluke, rješenja, itd. (Središnje izborno povjerenstvo BiH može zatražiti da politička stranka dostavi preslike ovih dokumenata),
- e) iznos ostvarenoga prihoda i
- f) iznos sredstava koji je politička stranka naplatila.

Članak 17.

(Dobit od pravnih osoba u vlasništvu političke stranke)

U obrazac 3-d, *Dobit od pravnih osoba u vlasništvu političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv pravne osobe,
- b) identifikacijski broj dobiven od nadležnog poreznog tijela,
- c) šifra i naziv djelatnosti pravne osobe,
- d) sudjelovanje političke stranke u vlasništvu (%),
- e) iznos dobiti koja je prenesena političkoj stranci i
- f) datum prijenosa dobiti.

Članak 18.

(Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije bila obvezna plaćati)

U obrazac 3-e, *Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije bila obvezna plaćati*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela političke stranke,
- b) donator,
- c) vrsta dara ili usluge,
- d) datum primljenog dara ili usluge,
- e) ukupna vrijednost dara ili usluge i
- f) vrijednost koju politička stranka nije bila obvezna platiti.

Članak 19.

(Prihodi iz proračuna)

(1) Obrazac 3-f, *Prihodi iz proračuna*, popunjava se na razini političke stranke i u njemu se evidentiraju sva sredstva iz proračuna svih razina vlasti koje je politička stranka primila u periodu izvješćivanja.

(2) U ovaj obrazac unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela političke stranke,
- b) naziv razine vlasti,
- c) broj i datum odluke i
- d) ukupan iznos prihoda.

(3) Prihodom iz proračuna smatra se samo prihod definiran člankom 3. stavak (1) točka d) i člankom 10. Zakona o financiranju političkih stranaka.

Članak 20. **(Rashodi političke stranke)**

(1) Podatke o rashodima politička stranka iskazuje u obrascu 4.

(2) U obrazac 4, *Rashodi političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) režijsko-administrativni i ostali troškovi izraženi u KM (detalji u obrascu 4-1),
- b) troškovi propagande (detalji u obrascu 4-2) i
- c) ukupni rashodi u periodu izvješćivanja po svim osnovama.

(3) Sastavni dio ovoga obrasca je prilog uz obrazac 4 u koji se unose rashodi političke stranke po organizacijskim dijelovima.

(4) Novčana sredstva koja jedan organizacijski dio prenosi drugom organizacijskome dijelu unutar političke stranke ne smatra se rashodom iz stavka (2) ovoga članka i ne iskazuje se na obrascu 4 iz članka 5. ovoga pravilnika

Članak 21. **(Režijsko-administrativni i ostali troškovi)**

U obrazac 4-1, *Režijsko-administrativni i ostali troškovi*, (unose se svi troškovi osim troškova propagande), unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela političke stranke,
- b) vrsta troška,
- c) konto i
- d) iznos.

Članak 22. **(Troškovi propagande)**

U obrazac 4-2, *Troškovi propagande*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskoga dijela stranke,
- b) vrsta troška i to: troškovi tiskanja plakata i plakatiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglasa, saopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi tiskanja, umnožavanja i slanja predizbornoga materijala biračima i ostali troškovi,

- c) konto i
- d) iznos.

Članak 23. **(Pozajmice, krediti i dugovi)**

(1) U obrazac 5, *Pozajmice, krediti i dugovi*, unose se sljedeći podaci:

a) Ukupne obveze po kreditima i pozajmicama - 5.1 Obveze političke stranke po kreditima i pozajmicama:

- 1) naziv davatelja kredita ili pozajmice,
- 2) iznos kredita ili pozajmice,
- 3) datum realizacije kredita ili pozajmice,
- 4) visina rate i
- 5) rok vraćanja kredita ili pozajmice.

b) Ukupne obveze po dugovanjima - 5.2 Ostala dugovanja:

- 1) naziv vjerovnika,
- 2) iznos duga,
- 3) datum nastanka duga,
- 4) visina rate i
- 5) rok vraćanja duga.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH može zatražiti da politička stranka dostavi preslike dokumenata o dugovanjima po osnovi kredita, pozajmica ili po nekoj drugoj osnovi.

POGLAVLJE IV. KONTROLA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 24. **(Revizija financijskog izvješća)**

(1) Pregled, kontrolu i reviziju financijskoga izvješća iz članka 3. ovog pravilnika obavlja Služba za reviziju financijskog poslovanja u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju).

(2) Revizija financijskog izvješća obavlja se radi davanja mišljenja o tome je li politička stranka postupala sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka. Revizija se obavlja sukladno standardima revizije.

Članak 25. **(Služba za reviziju)**

(1) Prilikom pregleda finansijskog izvješća, Služba za reviziju, između ostaloga, utvrđuje:

- a) je li izvješće podneseno na propisanim obrascima iz ovog pravilnika;
- b) jesu li obrasci pravilno popunjeni;
- c) jesu li obrasci potpuni (sveobuhvatni);
- d) obuhvaća li izvješće sve poslovne promjene;
- e) jesu li analitičke evidencije točno zbrojene;
- f) jesu li podaci u izvješću pravilno razvrstani po obrascima i
- g) je li izvješće dostavljeno pravovremeno, odnosno u propisanom roku.

(2) Pregled, kontrola i revizija finansijskog izvješća obavlja se sukladno Pravilniku o administrativnim procedurama pregleda i kontrole finansijskih izvješća političkih stranaka, broj: 01-07-1267/05 od 5.5.2005. godine.

Članak 26.

(Središnje izborno povjerenstvo BiH)

(1) Ako Središnje izborno povjerenstvo BiH smatra da politička stranka nije postupila sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, dragovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti u roku koji ne može biti duži od 30 dana.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH može početi istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere i po uložnim prigovorima.

Članak 27.

(Sankcije i administrativne mjere)

(1) Ako politička stranka ne postupi na način i u roku utvrđenom u članku 26. stavak (1) ovog pravilnika, Služba za reviziju predložit će Središnjem izbornom povjerenstvu BiH da političkoj stranci izrekne sankciju ili poduzme odgovarajuću administrativnu mjeru.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH će posebnim aktom utvrditi kriterije za izricanje i visinu sankcija političkim subjektima, sukladno članku 15. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

POGLAVLJE V. NAČIN PRISTUPA JAVNOSTI INFORMACIJAMA KOJE SU SADRŽANE U IZVJEŠĆU O REVIZIJI I FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA POLITIČKIH STRANAKA

Članak 28.

(Mišljenje revizora)

(1) Podaci o prihodima svih političkih stranaka na obrascu 3 financijskog izvješća, podneseni Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, objavljuju se na web stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(2) Izvješće o reviziji s mišljenjem i nalazom revizora o financijskom izvješću i financiranju političke stranke, sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka, objavljuje se na web stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(3) Potvrda revizora o financijskom izvješću i financiranju političke stranke, sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka s obrascem 3 financijskog izvješća političke stranke, objavljuje se u «Službenom glasniku BiH» i na web stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

POGLAVLJE VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 29. (Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», br. 10/04).

Članak 30. (Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Službenom glasniku BiH», «Službenim novinama FBiH», «Službenom glasniku Republike Srpske» i «Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH».

Broj: 01-02-2-1415/06
Sarajevo, srpnja 2006. godine

Predsjednik Središnjeg izbornog povjerenstva BiH
Branko Petrić

2.5.2. PRAVILNIK O PREDIZBORNIM I POSLIJEIZBORNIM FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA POLITIČKIH SUBJEKATA⁷

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1. (Primjena)

⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 61/06

Ovim pravilnikom uređuje se način podnošenja finansijskih izvješća, sadržaj i forma finansijskih izvješća i kontrola finansijskih izvješća političkih stranaka i neovisnih kandidata koji sudjeluju na izborima (u daljnjem tekstu: politički subjekti) koje su političke stranke i neovisni kandidati obvezni podnositi Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izorno povjerenstvo BiH).

Članak 2. (Opseg primjene)

Odredbe ovog pravilnika odnose se na sve političke subjekte koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH).

POGLAVLJE II. NAČIN PODNOŠENJA FINANSIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 3. (Financijsko izvješće)

(1) Politički subjekti, koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti BiH na svim razinama, dužni su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti:

- a) finansijsko izvješće koje obuhvaća period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru i
- b) dodatno finansijsko izvješće za period od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata.

(2) Središnje izorno povjerenstvo BiH može zatražiti od političkih subjekata podnošenje i dodatnih finansijskih izvješća, dokumenata, objašnjenja i informacija, ako ih smatra neophodnim za potpuno i točno obavljanje revizije.

Članak 4. (Rokovi)

(1) Finansijsko izvješće iz članka 3. stavak (1) točka a) ovog pravilnika podnose svi politički subjekti u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima.

(2) Finansijsko izvješće iz članka 3. stavak (2) točka b) ovog pravilnika podnose svi politički subjekti koji su sudjelovali na izborima u roku od 30 dana od dana kada Središnje izorno povjerenstvo BiH objavi konačne izborne rezultate.

Članak 5. (Obrasci)

(1) Financijska izvješća iz članka 3. stavak (1) točke a) i b) ovog pravilnika politički subjekti podnose na obrascima utvrđenim člankom 5. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka i koji su sastavni dio ovog pravilnika. To su:

a) Opći podaci o političkom subjektu	Obrazac 1
1)teritorijalna struktura političke stranke	Obrazac 1-1
b) Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke	Obrazac 2
2)pregled stanja blagajne političkog subjekta	Obrazac 2-1
c) Ukupni prihodi političkog subjekta (izvori financiranja), političke stranke i pregled prihoda po organizacijskim dijelovima stranke	Obrazac 3
1) prilozi fizičkih osoba veći od 100 KM	Obrazac 3-a
2) prilozi pravnih osoba veći od 100 KM	Obrazac 3-b
3) prihodi političke stranke od imovine	Obrazac 3-c
4) dobit pravnih osoba u vlasništvu političke stranke	Obrazac 3-d
5) nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije bila obvezna plaćati	Obrazac 3-e
6) prihodi iz proračuna	Obrazac 3-f
d) Rashodi političkog subjekta, a političke stranke i pregled rashoda po organizacijskim dijelovima stranke	Obrazac 4
1) režijsko-administrativni i ostali troškovi	Obrazac 4-1
2) troškovi propagande	Obrazac 4-2
e) Pozajmice, krediti i dugovi	Obrazac 5.

(2) Obrasci se moraju točno, precizno i čitko popuniti tiskanim slovima.

(3) Točnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom ovjeravaju politički subjekti (za političku stranku predsjednik ili druga ovlaštena osoba).

POGLAVLJE III. SADRŽAJ I FORMA FINANCIJSKOG IZVJEŠĆA POLITIČKIH SUBJEKATA

Članak 6. (Popunjavanje obrazaca)

(1) Prilikom podnošenja financijskog izvješća politički subjekti dužni su podnijeti popunjene sve obrasce navedene u članku 5. ovog pravilnika.

(2) Za točnost podataka prezentiranih u izvješću odgovorni su politički subjekti (za političku stranku predsjednik političke stranke ili druga ovlaštena osoba koja svojim potpisom ovjerava obrazac).

POGLAVLJE IV. KONTROLA FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 7. (Služba za reviziju)

- (1) Služba za reviziju, prilikom pregleda financijskog izvješća političkih subjekata, utvrđuje:
- a) je li izvješće podneseno na propisanim obrascima iz ovog pravilnika,
 - b) jesu li obrasci pravilno popunjeni,
 - c) jesu li obrasci potpuni (sveobuhvatni),
 - d) obuhvaća li izvješće sve poslovne promjene,
 - e) jesu li analitičke evidencije točno zbrojene,
 - f) jesu li podaci u izvješću pravilno razvrstani po obrascima i
 - g) je li izvješće dostavljeno pravovremeno, odnosno u propisanom roku.

(2) Pregled, kontrola i revizija financijskog izvješća obavlja se sukladno Pravilniku o administrativnim procedurama pregleda i kontrole financijskih izvješća političkih stranaka, broj: 01-07-1267/05 od 5.5.2005. godine.

Članak 8. (Središnje izborno povjerenstvo BiH)

(1) Ako Središnje izborno povjerenstvo BiH smatra da politički subjekti nisu postupili sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, odredbama Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da politički subjekti, za koje je ustanovljeno da su prekršili odredbe navedenih zakona i ovog pravilnika, dragovoljno postupe i otklone uočene nepravilnosti u roku koji ne može biti duži od 30 dana.

Članak 9. (Sankcije i administrativne mjere)

(1) Ako politički subjekti ne postupe prema odredbama članka 8. ovog pravilnika, a utvrdi se da je politički subjekt prekršio odredbe Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH te Služba za reviziju utvrdi da je politički subjekt prekršio odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, predložit će Središnjem izbornom povjerenstvu BiH da političkom subjektu izrekne sankciju ili poduzme odgovarajuću administrativnu mjeru.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH će posebnim aktom utvrditi kriterije za izricanje i visinu sankcija političkim subjektima iz stavka (1) ovog članka.

**Članak 10.
(Prestanak primjene)**

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o financijskim izvješćima političkih subjekata koji sudjeluju na izborima («Službeni glasnik BiH», br. 10/04).

**Članak 11.
(Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)**

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Službenom glasniku BiH», «Službenim novinama FBiH», «Službenom glasniku Republike Srpske» i «Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH».

Broj: 01-02-2-1416/06

Sarajevo, srpnja 2006. godine

Predsjednik Središnjeg izbornog povjerenstva BiH
Branko Petrić

**2.5.3. PRAVILNIK O ADMINISTRATIVNIM PROCEDURAMA PREGLEDA,
KONTROLE I REVIZIJE FINACIJSKIH IZVJEŠĆA POLITIČKIH STRANAKA⁸**

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

**Članak 1.
(Primjena)**

Ovim pravilnikom utvrđuju se procedure po kojima Služba za reviziju financijskog poslovanja (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju) obavlja pregled, kontrolu i reviziju financijskih izvješća političkih stranaka, sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka.

**Članak 2.
(Opseg primjene)**

⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj 103/08

Odredbe ovog pravilnika odnose se na pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvješća svih političkih stranaka, koje finansijska izvješća podnose sukladno odredbama članka 11. stavak (2) i stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

POGLAVLJE II. ZAPRIMANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 3. (Zaprimanje finansijskih izvješća)

(1) Služba za reviziju obavlja prijam finansijskih izvješća koja su političke stranke obvezne podnijeti Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborni povjerenstvo BiH) sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i na način propisan Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka i Pravilnikom o predizbornim i poslijeizbornim finansijskim izvješćima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 61/06).

(2) Služba za reviziju vodi evidencije o zaprimljenim finansijskim izvješćima i utvrđuje sljedeće:

- a) jesu li finansijska izvješća podnesena na obrascima koje je propisalo Središnje izborni povjerenstvo BiH;
- b) je li finansijsko izvješće podneseno u zakonskom roku;
- c) je li period izvješćivanja odgovarajući i
- d) je li finansijsko izvješće potpisano od strane osobe ovlaštene za podnošenje finansijskog izvješća i postoji li na svakom obrascu otisak pečata političke stranke.

Članak 4. (Obavijest političkoj stranci o nedostacima u finansijskom izvješću)

Nakon izvršene kontrole, a sukladno članku 3. stavak (2) ovog pravilnika, Služba za reviziju sačinjava zabilješke i političkoj stranci šalje obavijest da otkloni nedostatke najkasnije u roku od sedam dana od dana prijama obavijesti, sukladno članku 13. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Članak 5. (Informiranje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o dostavljenim finansijskim izvješćima političkih stranaka)

U roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje finansijskih izvješća političkih stranaka, Služba za reviziju informirat će Središnje izborni povjerenstvo BiH o tome:

- a) koje su političke stranke dostavile finansijska izvješća u zakonom propisanom roku,
- b) koje su političke stranke dostavile finansijska izvješća izvan zakonskog roka i
- c) koje političke stranke, s evidencije Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, uopće nisu podnijele finansijsko izvješće.

POGLAVLJE III. ADMINISTRATIVNE PROCEDURE KONTROLE FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 6. (Kontrola finansijskih izvješća)

Služba za reviziju vrši detaljnu kontrolu finansijskih izvješća koje političke stranke dostavljaju sukladno odredbama članka 11. stavci (2) i (3) Zakona o financiranju političkih stranaka i utvrđuje:

- a) je li pravilno iskazan promet i stanje novčanih sredstava političke stranke,
- b) jesu li prijavljeni i pravilno iskazani prihodi političke stranke,
- c) jesu li pravilno iskazani rashodi političke stranke,
- d) jesu li pravilno iskazane obveze političke stranke i
- e) odgovaraju li prihodi i rashodi iskazani po organizacijskim dijelovima stranke podacima iskazanim na razini stranke.

Članak 7. (Pribavljanje dodatne finansijske dokumentacije političke stranke)

Nakon izvršene kontrole finansijskih izvješća, sukladno članku 6. ovog pravilnika, Služba za reviziju će političkim strankama uputiti zahtjev za dostavljanje dodatne finansijske dokumentacije, koja je prema procjeni revizora neophodna kod utvrđivanja vjerodostojnosti podataka iskazanih u finansijskim izvješćima političke stranke i kako bi se moglo utvrditi je li stranka postupala sukladno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine i Zakonu o financiranju političkih stranaka.

Članak 8. (Pribavljanje podataka i dokaza iz drugih izvora)

- (1) Služba za reviziju može pribaviti dokaze vezane za financiranje političkih stranaka iz drugih izvora (državnih institucija, javnih ustanova, javnih poduzeća, ostalih pravnih osoba, banaka i sl.)
- (2) Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno svojim ovlastima iz članka 13. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, može zatražiti od određenih osoba da daju odgovore u pisanoj formi ili pribaviti izjave svjedoka kako bi utvrdilo je li politička stranka postupala sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

Članak 9. (Sačinjavanje liste stranaka za reviziju)

- (1) Nakon izvršenog detaljnog pregleda finansijskih izvješća političkih stranaka, dodatne finansijske dokumentacije političkih stranaka i eventualno pribavljenih dokaza iz drugih izvora,

Služba za reviziju će, sukladno procjeni revizora, utvrditi je li ili nije potrebna dodatna kontrola u prostorijama stranaka sukladno članku 14. stavak (7) Zakona o financiranju političkih stranaka i sačiniti:

- a) listu političkih stranaka kod kojih nije potrebna dodatna kontrola u prostorijama stranaka i
- b) listu političkih stranaka kod kojih je potrebno izvršiti reviziju financijskih izvješća u prostorijama stranaka.

(2) Nakon što utvrdi liste političkih stranaka iz stavka (1) ovog članka, Služba za reviziju postupa na sljedeći način:

- a) pristupa izradi izvješća o pregledu za stranke kod kojih nije potrebna dodatna kontrola i
- b) za stranke čija će financijska izvješća biti predmet revizije, Služba za reviziju sačinjava plan obavljanja revizije i o tome izvještava Središnje izborno povjerenstvo BiH.

POGLAVLJE IV. PREGLED FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 10.

(Preliminarno izvješće o pregledu)

(1) Nakon što pregleda i ocijeni zaključke izvedene na temelju pribavljenih revizorskih dokaza, revizor će, u roku od sedam dana od dana završetka pregleda, pripremiti preliminarno izvješće o pregledu za one političke stranke za koje ne smatra da su potrebni dodatni dokazi koji bi se prikupili u prostorijama stranaka, kako bi revizor mogao izraziti mišljenje je li stranka postupala sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

(2) Preliminarno izvješće o pregledu s mišljenjem revizora bit će dostavljeno političkoj stranci na očitovanje.

Članak 11.

(Očitovanje političke stranke na preliminarno izvješće)

Politička se stranka, u roku od deset dana od dana dostavljanja preliminarnog izvješća o pregledu, može očitovati o nalazima revizije, te sukladno članku 13. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka otkloniti nedostatke u izvješću i povrede zakona koje su otklonjive. Stranka uz očitovanje može dostaviti i dodatne dokaze kojima osporava nalaze revizije iz preliminarnog izvješća o pregledu.

Članak 12.

(Konačno izvješće o pregledu)

(1) Nakon što se politička stranka očituje o nalazima revizije navedenim u preliminarnom izvješću o pregledu, revizor sukladno svojoj procjeni dopunjava i korigira prethodni nalaz, ukoliko smatra da su primjedbe stranke utemeljene ili je stranka dostavila dodatne dokaze i

izdaje konačno izvješće o pregledu s mišljenjem revizora o postupanju stranke sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i Poglavlju 15. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

(2) Revizor može, u slučaju da stranka ne dostavi dokaze ili su dokazi nedostatni, prije izdavanja konačnog izvješća o pregledu prikupiti dokaze iz drugih izvora.

(3) Ukoliko se u tijeku kontrole financijskih izvješća političkih stranaka pojave nejasnoće oko tumačenja određenih zakonskih rješenja iz domena Zakona o financiranju političkih stranaka i Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, Služba za reviziju će od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH zatražiti zvaničan stav.

(4) U slučaju da se politička stranka u ostavljenom roku ne očituje na nalaz revizije, preliminarno izvješće o pregledu postaje konačno izvješće o pregledu financijskih izvješća.

(5) Sukladno članku 14. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka, revizor službeno potvrđuje nalaz revizije.

(6) Služba za reviziju će konačna izvješća o pregledu financijskih izvješća političkih stranaka dostaviti na uvid Središnjem izbornom povjerenstvu BiH s pregledom nepravilnosti u financiranju i izvješćivanju političkih stranaka.

(7) Konačno izvješće o pregledu financijskih izvješća političkih stranaka s potvrdom revizora dostavlja se političkoj stranci.

POGLAVLJE V. REVIZIJA FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 13. (Plan revizije)

(1) Služba za reviziju na temelju liste političkih stranaka iz članka 9. stavak (2) ovog pravilnika kod kojih je potrebno izvršiti reviziju financijskih izvješća u prostorijama stranaka, sačinjava plan revizije na terenu koji sadrži: imena osoblja koje će izvršiti reviziju, mjesto obavljanja revizije i okvirni vremenski plan obavljanja revizije.

(2) Plan obavljanja revizije na terenu, Služba za reviziju dostavlja Središnjem izbornom povjerenstvu BiH na odobrenje.

Članak 14. (Obavijest strankama o namjeri obavljanja revizije)

O svojoj namjeri da reviziju obavi na terenu, odnosno u prostorijama stranke, Služba za reviziju će obavijestiti odnosnu političku stranku slanjem pisma najave. U pismu će biti navedeni organizacijski dijelovi stranke čija će izvješća biti predmetom revizije, datum početka obavljanja

revizije, vrijeme neophodno za obavljanje revizije u prostorijama političke stranke i imena revizora koji će obavljati reviziju.

Članak 15. (Revizijski standardi)

Revizija će biti obavljena sukladno Međunarodnim revizijskim standardima.

Članak 16. (Preliminarno izvješće o reviziji)

(1) Nakon prikupljenih revizijskih dokaza, sukladno člancima 6., 7. i 8. ovog pravilnika i pribavljenim revizijskim dokazima na terenu, revizor će pripremiti i izdati preliminarno izvješće o reviziji.

(2) Preliminarno izvješće o reviziji s nalazima revizora dostavlja se političkoj stranci na očitovanje.

Članak 17. (Očitovanje političke stranke na preliminarno izvješće o reviziji)

(1) Politička se stranka, u roku od deset dana od dana dostavljanja preliminarnog izvješća o reviziji, može očitovati o nalazima revizije, te sukladno članku 13. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka otkloniti nedostatke u financijskom izvješću i povrede zakona koje su otklonjive.

(2) Stranka uz očitovanje, također, može dostaviti i dodatne dokaze koji revizoru nisu bili dostupni u vrijeme obavljanja revizije ili kojima osporava nalaze revizije navedene u preliminarnom izvješću o reviziji.

Članak 18. (Konačno izvješće o reviziji)

(1) Nakon što se politička stranka očituje o nalazima revizije navedenim u preliminarnom izvješću, revizor sukladno svojoj procjeni dopunjava i korigira prethodni nalaz ukoliko smatra da su primjedbe stranke utemeljene ili je stranka dostavila dodatne dokaze i izdaje konačno izvješće o reviziji s mišljenjem revizora o postupanju stranke sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i Poglavlju 15. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

(2) Revizor može, u slučaju da stranka ne dostavi dokaze ili su dokazi nedostatni, prije izdavanja konačnog izvješća o reviziji prikupiti dokaze iz drugih izvora.

(3) Ukoliko se u tijeku revizije finansijskih izvješća političkih stranaka pojave nejasnoće oko tumačenja određenih zakonskih rješenja iz domena Zakona o financiranju političkih stranaka i Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, Služba za reviziju će od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH zatražiti zvaničan stav.

(4) U slučaju da se politička stranka u ostavljenom roku ne očituje na nalaz revizije, preliminarno izvješće o reviziji postaje konačno izvješće o reviziji finansijskih izvješća.

(5) Sukladno članku 14. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka, revizor službeno potvrđuje nalaz revizije.

(6) Služba za reviziju će konačno izvješće o reviziji finansijskih izvješća političkih stranaka dostaviti na uvid Središnjem izbornom povjerenstvu BiH s pregledom nepravilnosti u financiranju i izvješćivanju političkih stranaka.

(7) Konačno izvješće o reviziji finansijskih izvješća političkih stranaka s potvrdom revizora dostavlja se političkoj stranci.

POGLAVLJE VI. ULOGA SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BIH

Članak 19.

(Informiranje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o nalazima revizije)

(1) Služba za reviziju, sukladno članku 15. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, dostavlja informaciju Središnjem izbornom povjerenstvu BiH o svim nepravilnostima koje su utvrđene pregledom, kontrolom i revizijom finansijskih izvješća.

(2) Služba za reviziju informira Središnje izborno povjerenstvo BiH ukoliko politička stranka revizorima Službe za reviziju uskrati pristup svojim prostorijama radi vršenja revizije finansijskih izvješća sukladno članku 14. stavak (7) Zakona o financiranju političkih stranaka.

POGLAVLJE VII. OBJAVA IZVJEŠĆA O PREGLEDU I IZVJEŠĆA O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA POLITIČKIH STRANAKA

Članak 20.

(Objava izvješća)

(1) Nakon što Središnje izborno povjerenstvo BiH konačno izvješće o pregledu, odnosno izvješće o reviziji finansijskih izvješća političke stranke, zajedno sa službenom potvrdom nalaza revizije od strane revizora, dostavi političkoj stranci, izvješće se daje na uvid javnosti putem web stranice Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(2) Sukladno članku 14. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka konačno izvješće o reviziji sa službenom potvrdom nalaza revizije objavljuje se u “Službenom glasniku BiH”.

POGLAVLJE VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21. (Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda i kontrole financijskih izvješća političkih stranaka broj: 01-07-1267/05 od 05.05.2005. godine i Pravilnika o utvrđivanju kriterija za odabir političkih stranaka čija će financijska izvješća biti predmet pregleda i kontrole broj: 01-07-1268/05 od 05.05.2005.godine.

Članak 22. (Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u “Službenom glasniku BiH”, “Službenim novinama FBiH”, “Službenom glasniku Republike Srpske” i “Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH”.

Broj: 01-07-6- 3561/08
Sarajevo, 13. 11. 2008. godine

Predsjednik
Dr. Suad Arnautović

3. IZDOJENE ZAKONSKE NORME, PRIMJERI IZ PRAKSE I KOMENTARI

Zakon o financiranju političkih stranaka usvojen je 2000. godine⁹, a njegova primjena je sve do početka 2005. godine bila parcijalna. Naime, stranke su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnosile izvješća prilikom prijave za ovjeru, ali poslijeizborna i godišnja izvješća mnogi nisu ni podnosili. U periodu od 2005. do 2010. godine izvršena je kontrola i revizija financijskih izvješća političkih stranaka i izdano je 238 izvješća o pregledu i 55 izvješća o reviziji financijskih izvješća (detalji u tabeli).

Godina	Broj političkih stranaka registriranih u SIP BiH	Izdana izvješća o reviziji god. i poslijeizb. FI	Izdana izvješća o pregledu god. FI
2004.	70	9	nisu rađeni
2005.	72	7	52
2006.	80	16	53
2007.	79	11	59
2008.	114	12	74
2009.	107	u tijeku	u tijeku

U istom periodu Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je zbog kršenja odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka izreklo 115 novčanih kazna i donijelo 19 administrativnih mjera.

3.1. Članak 11. – Podnošenje financijskih izvješća

„ Sukladno Zakonu političke su stranke dužne:

- voditi evidenciju o svojim prihodima i rashodima (članak 11. stavak 1.),
- podnijeti posebno financijsko izvješće na način utvrđen Izbornim zakonom BiH (članak 11. stavak 2.),
- podnijeti financijsko izvješće za svaku kalendarsku godinu do 31. ožujka naredne godine (članak 11. stavak 3.) i
- podnijeti dodatna izvješća koja zatraži Središnje izorno povjerenstvo BiH (članak 11. stavak 4.)“

U 2005. godini, sukladno svojim ovlastima, Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine izreklo je novčane kazne političkim strankama zbog nedostavljanja financijskih izvješća. Od sedamdeset (70) registriranih političkih stranaka, odlukama Središnjeg izbornog povjerenstva

⁹ Zakon o financiranju političkih stranaka izmijenjen je Zakonom o izmjeni Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, br. 102/09) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, br. 54/10).

Bosne i Hercegovine kažnjeno je četrdeset (40) političkih stranaka novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 KM zbog nedostavljanja jednog ili više izvješća (godišnjeg finansijskog izvješća za 2004. godinu, poslijeizbornog ili izvješća o imovini), odnosno zbog kršenja odredaba članka 11. stavci 2. i 3. Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 15.1 Izbornog zakona BiH, odnosno članka 20. Zakona o financiranju političkih stranaka.

Također, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je zbog nedostavljanja finansijskih izvješća, izreklo i 11 administrativnih mjera političkim strankama kojim im se uskraćuje pravo da se kandidiraju na narednim izborima.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Na osnovu člana člana 14. stav (7) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/00), a u vezi člana 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06 i 32/07), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je po službenoj dužnosti na 1. sjednici, održanoj dana 17.01.2008. godine, donijela

O D L U K U

Politička stranka Pokret za promjene BiH, sa sjedištem u Sarajevu, ulica Obala Kulina Bana broj 4/I, nije podnijela godišnji finansijski izvještaj za 2006. godinu Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine, čime je prekršila odredbu člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, pa joj se na osnovu navedene zakonske odredbe i primjenom člana 14. stav (7) Zakona o finansiranju političkih stranaka, a u vezi člana 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

i z r i č e

administrativna mjera kojom joj se uskraćuje pravo da se kandiduje na narednim izborima

O b r a z l o ž e n j e

Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, uputila je dana 13.02.2007. godine akt broj:09-07-6-571/07 svim političkim strankama kojim ih je upozorila da su Centralnoj izbornoj komisiji BiH obavezne dostaviti godišnji finansijski izvještaj za 2006. godinu, u skladu sa članom 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Shodno odredbama člana 11. navedenog Zakona, sve političke stranke bile su dužne podnijeti godišnji finansijski izvještaj za 2006. godinu do dana 31.03. 2007. godine. S obzirom da politička stranka Pokret za promjene BiH nije u zakonskom roku podnijela godišnji finansijski izvještaj za 2006. godinu, Služba za reviziju je dana 18.04.2007. godine uputila urgenciju broj: 09-07-6-571-2/07, kojom je ponovo zatraženo od ove političke stranke da podnese godišnji finansijski izvještaj za 2006. godinu.

Uvidom u povratnice, utvrđeno je da politička stranka Pokret za promjene BiH nije primila akt broj: 09-07-6-571/07 od 13.02.2006. godine, niti urgenciju broj: 09-07-6-571-2/06 od 18.04.2007. godine, te navedena politička stranka nije u zakonskom roku, niti nakon njegovog isteka, podnijela godišnji finansijski izvještaj za 2006. godinu.

Takođe bitno je napomenuti i to da politička stranka Pokret za promjene BiH nije dostavila finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora (postizborni finansijski izvještaj). Od strane Službe za reviziju sve političke stranke su aktom broj: 09-07-6-2464/06 od 08.11.2006. godine obavještene o obavezi podnošenja ovog izvještaja Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Nakon što navedena stranka u zakonskom roku nije dostavila postizborni finansijski izvještaj, od nje je ponovo 20.12.2006. godine traženo da ga dostavi, što ona nije učinila (akt broj 09-07-6-2932/06).

Takođe, navedena politička stranka nije, u skladu sa odredbama člana 15.3. stav 1. Izbornog zakona BiH, te odredbama člana 12. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka, dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH ime lica koje je odgovorno za podnošenje izvještaja i vođenje knjiga i koje je ovlašteno da kontaktira sa Centralnom izbornom komisijom BiH.

Prema odredbama člana 15.3. stav 2. Izbornog zakona BiH i odredbama člana 12. stav 2. Zakona o finansiranju političkih stranaka navedena politička stranka je bila dužna da obavjesti Centralnu izbornu komisiju BiH o imenovanju ovlaštenog lica u roku od tri (3) dana od njegovog imenovanja i, u slučaju bilo kakve promjene njegovog statusa da obavjesti Centralnu izbornu komisiju BiH, takođe u roku tri (3) dana, što politička stranka Pokret za promjene BiH nije uradila.

Isto tako, navedena politička stranka nije, u skladu sa odredbama člana 4.25. stav 2. Izbornog zakona BiH, kojim je propisano da će politička stranka sve odnose sa Centralnom izbornom komisijom BiH obavljati isključivo preko sjedišta političke stranke ili preko ovlaštene osobe za zastupanje pred Centralnom izbornom komisijom BiH, obavjestila Centralnu izbornu komisiju o promjeni sjedišta stranke.

Na osnovu utvrđenih navedenih činjenica, Služba za reviziju predložila je Centralnoj izbornoj komisiji BiH da donese Zaključak na osnovu člana 14. stav (7) Zakona o finansiranju političkih stranaka, kojim se zadužuje Služba za reviziju finansijskog poslovanja da izvrši reviziju finansijskih izvještaja za 2006. godinu u prostorijama političke stranke Pokret za promjene BiH. Centralna izborna komisija BiH je na 60. sjednici od 15.11.2007. godine donijela Zaključak da se do 15.12.2007. godine obavi terenska revizija godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta za promjene BiH za 2006. godinu, u prostorijama ove političke stranke.

U skladu sa navedenim zaključkom Centralne izborne komisije BiH, Služba za reviziju je dana 19.11.2007. godine uputila najavu terenske revizije broj: 09-07-6-3351/07 godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta za promjene BiH za 2006. godinu.

Ova politička stranka nije primila navedeni akt, te je isti vraćen Centralnoj izbornoj komisiji BiH sa naznakom pošte da je primalac nepoznat.

U skladu sa članom 85. Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“ broj: 29/02 i 12/04), dostavljanje najave revizije godišnjeg finansijskog izvještaja političkoj stranci Pokret za

promjene BiH izvršeno je javnim priopćenjem na oglasnoj ploči Centralne izborne komisije BiH u periodu od 28. 11.2007. godine do 12.12. 2007. godine.

Kako ni nakon isteka roka za dostavljanje najave revizije Pokreta za promjene BiH u skladu sa članom 85. Zakona o upravnom postupku, ova politička stranka nije omogućila pristup prostorijama stranke za obavljanje terenske revizije, Centralna izborna komisija BiH smatra da je navedena politička stranka uskratila vršenje terenske revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2006. godinu.

Shodno izloženom, a na osnovu člana 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i člana 14. stav (7) Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je i odlučila kao u dispozitivu ove Odluke.

Članom 14. stav (7) Zakona o finansiranju političkih stranaka izjednačava se slučaj uskraćivanja pristupa prostorijama stranke Službi za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji BiH sa nepodnošenjem finansijskog izvještaja stranke, te se za jedan od navedenih prekršaja izriče navedena administrativna mjera kojom joj se uskraćuje pravo da se kandiduje na narednim izborima.

Pravna pouka: Na osnovu člana 21. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, a u vezi sa članom 6.9 stav (1) i (2) Izbornog zakona BiH, protiv ove Odluke može se podnijeti žalba Apelacionom odjelu Suda Bosne i Hercegovine u roku od dva dana od dana prijema ove Odluke.

Žalba se podnosi putem Centralne izborne komisije BiH.

Broj: 01-07-6-188/08

Sarajevo, 17.01.2008. godine

Dostaviti:

- Pokret za promjene

- a/a

Predsjednik

Stjepan Mikić

U sljedećoj tabeli dani su podaci o broju političkih stranaka koje su registrirane u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, dostavljenim godišnjim financijskim izvješćima, broju izrečenih novčanih kazna zbog nedostavljanja godišnjeg financijskog izvješća, poslijeizbornog izvješća i podataka o imovini, kao i broju izrečenih administrativnih mjera.

Godina	Broj političkih stranaka registriranih u SIP BiH	Dostavljeni godišnji FI (čl. 11. st. 3.)	Broj političkih stranaka koje nisu dostavile god. FI	Izrečene novčane kazne zbog nedostavljanja god. posl. FI i podataka o imovini	Izrečene administrativne mjere (zabrana sudjelovanja na izborima)
2004.	70	49	21	40	-
2005.	72	61	11	-	-
2006.	80	70	10	-	11
2007.	79	70	9	-	-
2008.	114	82	32	-	8
2009.	107	86	21	-	-

3.1.1. Članak 11. stavak 3. – financijsko izvješćivanje

Prilikom obavljanja kontrole, pregleda i revizije financijskih izvješća političkih stranaka, Služba za reviziju je utvrdila i u svojim izvješćima navela brojne nepravilnosti u popunjavanju financijskih izvješća.

Kao što je već poznato, političke stranke financijska izvješća podnose ne obrascima koji su sastavni dio Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka i Pravilnika o predizbornim i poslijeizbornim financijskim izvješćima političkih subjekata. Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine, odnosno Služba za reviziju su u više navrata provodile obuku iz oblasti Zakona o financiranju političkih stranaka, a prije svega o tome kako pravilno popuniti obrasce financijskih izvješća. Međutim, pregledom i revizijom utvrđeno je da političke stranke i dalje krše odredbe članka 11. stavak 3. Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno financijska izvješća ne popunjavaju u skladu s Pravilnikom o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka i Pravilnikom o predizbornim i poslijeizbornim financijskim izvješćima političkih subjekata. Također je utvrđeno da političke stranke ne vode adekvatne evidencije o svojim prihodima i rashodima, što nije u skladu s člankom 11. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka.

U daljnjem tekstu navodimo nalaze Službe za reviziju i odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine na temelju izvješća o reviziji i pregledu financijskih izvješća.

Primjer 1.

Na temelju obavljene revizije finansijskih izvješća Nove hrvatske inicijative za 2007. godinu, utvrđeno je da stranka nije uspostavila adekvatne evidencije o svojim prihodima i rashodima i finansijsko izvješće nije popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka, **čime je prekršila odredbe članka 11. st. 1. i 3. Zakona o financiranju političkih stranaka.**

Nova hrvatska inicijativa je postupila suprotno odredbama članka 11. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 19. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka jer u okviru prihoda iz proračuna (obrazac 3-f) nije iskazala uplaćena sredstva od strane Općine Pelagićevo u iznosu od 2.000,00 KM. Stranka, također, nije u obrascu 2 (Pregled prometa svih transakcijskih računa) za niže organizacijske dijelove (županijske, regionalne i općinske organizacije) navela naziv banke, brojeve transakcijskih računa, kao ni promet ostvaren na tim računima. U pomenutom obrascu stranka nije iskazala ni transakcijski račun putem kojeg su joj uplaćena sredstva iz proračuna Općine Pelagićevo. Služba za reviziju je utvrdila da je u obrascu 2-1 (Pregled stanja blagajne) stranka iskazala promet putem blagajne samo za središnji ured, dok za županijske, regionalne i općinske organizacije i povjerenstva nije iskazala promet putem blagajne. Stranka ne vodi blagajnu za niže organizacijske dijelove, gotovinu za pokriće materijalnih troškova uplaćuje na štedne knjižice fizičkih osoba, što nije u skladu s odredbom članka 12. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka. Na temelju utvrđenih nalaza, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine izreklo je novčanu kaznu HSS-NHI zbog prekršaja članka 11. stavak 1. i 3. Zakona o financiranju političkih stranaka u iznosu od 1.000,00 KM.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 13. stav 2. i člana 15. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka od strane HSS-NHI, zastupane po ovlaštenoj osobi Ivanu Krndelju, predsjedniku stranke, na 29. sjednici, održanoj dana 16.07.2009. godine donijela

ODLUKU

Politička stranka **HSS -NHI**, kao pravni sljednik Nove Hrvatske inicijative, sa sjedištem u Sarajevu, ulica Titova 9a, **odgovorna je** što u 2007. godini:

- a) nije vodila evidenciju o svojim prihodima i rashodima, jer u okviru prihoda iz budžeta nije iskazala uplaćena sredstva u iznosu od 2.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 11. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u visini od 200,00 KM;
- b) što nije pravilno popunila finansijski izvještaj, tako što u godišnjem finansijskom izvještaju nije navela naziv banke, brojeve transakcionih računa kao ni promet ostvaren na tim računima, niti je na obrascima rashoda nižih organizacionih dijelova iskazala troškove zakupa i što na obrascu 5. godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala obaveze, čime je prekršila odredbe člana 11. stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 11., člana 12., člana 19. stav 1., člana 21. i člana 23. stav 1. tačka b) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u visini od 800,00 KM,

a što ukupno iznosi: 1.000,00 KM (slovima: jedna hiljada konvertibilnih maraka).

Uplata novčane kazne iz stava (1) ove odluke, vrši se na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 000 003 00000001 45, kod Centralne banke BiH, sa pozivom na broj 37111 i sa naznakom-kazna po odluci Centralne izborne komisije BiH broj: 03-07-6-3403-2/08 od 16.07.2009., u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti odluke, a dokaz o izvršenoj uplati dostavi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

O b r a z l o ž e n j e

U ostavljenom roku, HSS-NHI nije uložila žalbu na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Primjer 2.

Uvidom u godišnje finansijsko izvješće Saveza neovisnih socijaldemokrata – SNSD – Milorad Dodik, kao i kontrolom dodatne dokumentacije koju je stranka dostavila uz očitovanje na Preliminarno izvješće o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća za 2007. godinu, utvrđeno je da stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvješću za 2007. godinu iskazala troškove goriva u iznosu 68.046,00 KM. Naime, Savez neovisnih socijaldemokrata-SNSD-

Milorad Dodik je tijekom 2007. godine na temelju profaktura dobavljača izvršio uplatu avansa za nabavu goriva, što je stranka u poslovnim knjigama evidentirala na kontu „Dani avansi za nabavu robe“. Na dan 31.12.2007. godine na kontu „Dani avansi za nabavu robe“ iskazan je saldo od 119.408,18 KM. Uvidom u fakture koje su stranci ispostavili dobavljači do 31.12.2007. godine, utvrđeno je da je gorivo u ukupnoj vrijednosti od 68.046,00 KM isporučeno u 2007. godini.

Shodno navedenom, stranka je račune za gorivo koji su izdani u 2007. godini trebala u poslovnim knjigama u 2007. godini evidentirati na kontu troškova goriva, odnosno kada su i nastali, a za isti iznos umanjiti konto „Dani avansi za nabavu robe“. Također, stranka je bila obvezna za navedeni iznos povećati troškove i iste iskazati u godišnjem financijskom izvješću koji je dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja utvrđeno je da je Savez neovisnih socijaldemokrata – SNSD – Milorad Dodik prekršio odredbe članka 11. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka.

Na temelju utvrđenih nalaza, Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine izreklo je novčanu kaznu Savezu neovisnih socijaldemokrata-SNSD-Milorad Dodik zbog prekršaja članka 11. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka u iznosu od 3.000,00 KM. U ostavljenom roku, Savez neovisnih socijaldemokrata-SNSD-Milorad Dodik nije uložio žalbu na Odluku Središnjem izbornom povjerenstvu BiH koja je prikazana u nastavku.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 13. stav 2. i člana 15. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka od strane Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – Milorad Dodik zastupane po ovlaštenoj osobi Miloradu Dodiku, predsjedniku stranke, na 34. sjednici, održanoj dana 10.09. 2009. godine donijela

O D L U K U

Politička stranka **Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – Milorad Dodik** sa sjedištem u Banjaluci, ulica Petra Kočića 5, **odgovorna je** jer u 2007. godini:

- a) nije vodila adekvatne i potpune evidencije o svojim rashodima jer nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju za 2007. godinu iskazala troškove goriva u iznosu 68.046,00 KM, čime je prekršila član 11. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u visini od 3.000,00 KM i
- b) nije u obrascu 2 godišnjeg financijskog izvještaja iskazala transakcijski račun koji je koristio OO SNSD Rudo, jer nije pravilno popunila obrazac 3-f, tako što nije iskazala prihode iz budžeta u ukupnom iznosu od 2.132,00 KM, čime je prekršila član 11. stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka člana 11. i člana 19. stav 1. Pravilnika o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u visini od 500,00 KM

a što ukupno iznosi 3.500,00 KM (slovima: tri hiljade i petsto konvertibilnih maraka)

Primjer 3.

Služba za reviziju obavila je kontrolu i pregled godišnjeg finansijskog izvješća Socijaldemokratske unije Bosne i Hercegovine za 2007. godinu. U Izvješću o pregledu je navedeno da je ova politička stranka **prekršila odredbe članka 11. stavak 1. i 3. Zakona o financiranju političkih stranaka**, tj. da nije vodila evidencije o svojim prihodima i rashodima i godišnje finansijsko izvješće za 2007. godinu nije popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka. Socijaldemokratska unija Bosne i Hercegovine u obrascu 1-1 (teritorijalna struktura političke stranke) nije navela sve organizacijske odbore stranke. SDU BiH je podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskih računa organizacijskih odbora stranke iskazala u obrascima 2 godišnjeg finansijskog izvješća koji su sastavni dio Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj 10/04), koji je stavljen izvan snage donošenjem Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj 61/06). Također je utvrđeno da u godišnjem finansijskom izvješću za 2007. godinu Socijaldemokratska unija Bosne i Hercegovine nije iskazala podatke o osam (8) transakcijskih računa organizacijskih odbora stranke. Osim navedenog, Služba za reviziju je utvrdila da stranka nije pravilno popunila obrazac 3-f (prihodi iz proračuna) godišnjeg finansijskog izvješća jer nije iskazala prihode iz proračuna općina, Tuzlanskog kantona, Federacije Bosne i Hercegovine i Kantona Sarajevo u ukupnom iznosu od 231.500,94 KM. Na temelju podataka o sredstvima koje su odbori Socijaldemokratske unije BiH primili iz proračuna općina, utvrđeno je da stranka nije vodila adekvatne evidencije o svojim prihodima i da nije iskazala sve prihode u obrascu 3 (ukupni prihodi) godišnjeg finansijskog izvješća. Socijaldemokratska unija Bosne i Hercegovine nije ispoštovala odredbu članka 7. stavak (2) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima po kojoj stranka za niže organizacijske dijelove iskazuje troškove na obrascima troškova 4-1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) i 4-2 (troškovi propagande) i to posebno za svaki organizacijski dio, dok se obrazac ukupnih rashoda (obrazac 4) dostavlja na razini političke stranke. Stranka je u godišnjem finansijskom izvješću troškove iskazala po vrstama troškova na obrascima 4-1 i 4-2, koji su popunjeni za političku stranku u cjelini.

Zbog prekršaja odredaba članka 11. stavak 3. Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku kojom je kaznilo Socijaldemokratsku uniju Bosne i Hercegovine novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM.

Socijaldemokratska unija BiH je na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine uložila žalbu, dana 31.07.2009. godine, u kojoj nije osporila činjenično stanje, već je izrazila nezadovoljstvo visinom kazne. Sud Bosne i Hercegovine je dana 26.08.2009. godine donio Rješenje broj: IŽ-116/09-F kojim se žalba Socijaldemokratske unije BiH odbija i potvrđuje Odluka Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Sud Bosne i Hercegovine je u obrazloženju svog Rješenja istaknuo da je neutemeljen prijedlog žaliteljice da je Sud oslobodi od plaćanja izrečene novčane kazne u iznosu od 2.500,00 KM.

U daljnjem tekstu dana je Odluka Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 13. stav 2. i člana 15. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka od strane Socijaldemokratske unije Bosne i Hercegovine zastupane po ovlaštenoj osobi Nerminu Pećancu, predsjedniku stranke, na 29. sjednici, održanoj dana 16.07.2009. godine donijela

ODLUKU

Politička stranka **Socijaldemokratska unija Bosne i Hercegovine** sa sjedištem u Sarajevu, ulica Soukbunar 7, **odgovorna je** što u 2007. godini:

- a) u finansijskom izvještaju nije iskazala promet i podatke o osam (8) transakcijskih računa organizacionih odbora stranke: SDU BiH Kluba poslanika, SDU Kladanj, SDU Živinice, SDU Breza, SDU Dobož Istok, SDU Kalesija i SDU Centar Sarajevo, čime je prekršila odredbe člana 11. stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 11. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u iznosu 1.000,00 KM
- b) nije pravilno popunila godišnji finansijski izvještaja jer na obrascu 3-f nije iskazala prihode koje je ostvarila iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, Tuzlanskog kantona, Kantona Sarajevo i opština Vogošća, Kalesija, Centar, Dobož Istok, Breza, Živinice, Ilidža i Kladanj u ukupnom iznosu od 231.500,94 KM, i jer nije iskazala troškove na obrascima troškova 4-1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) i 4-2 (troškovi propagande) i to posebno za svaki organizacioni dio, već samo za stranku u cjelini, čime je prekršila odredbe člana 11. stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka, te člana 7. stav (2) i člana 19. stav 1. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u iznosu 1.000,00 KM,
- c) nije dostavila dodatnu finansijsku dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11. stav 4. Zakona o finansiranju političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u iznosu 500,00 KM

a što ukupno iznosi 2.500,00 KM (slovima: dvije hiljade i petsto konvertibilnih maraka).

Uplata novčane kazne iz stava (1) ove odluke vrši se na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 000 003 00000001 45, kod Centralne banke BiH, sa pozivom na broj 37111 i sa naznakom-kazna po odluci Centralne izborne komisije BiH broj: 01-07-6-873/08 od 16.07.2009.

godine, u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti odluke, a dokaz o izvršenoj uplati dostavi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

3.1.2. Članak 11. stavak 4. – dodatna dokumentacija

Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, a u svrhu obavljanja pregleda i kontrole finansijskih izvješća, političke stranke obvezne su dostaviti i dodatnu dokumentaciju. Radi se, prije svega, o finansijskoj dokumentaciji kao što su bruto bilanca, glavna knjiga, analitičke evidencije, preslike izvoda s transakcijskih računa, ali i ugovori o zakupu, odluke o visini članarine, popis imovine i sl. Ovu dokumentaciju Služba za reviziju koristi za utvrđivanje vjerodostojnosti podataka koji su iskazani u finansijskim izvješćima koje političke stranke dostavljaju Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, kao i da utvrdi vode li stranke adekvatne evidencije o poslovnim promjenama. S druge strane, podaci iz ugovora o zakupu poslovnih prostorija služe za utvrđivanje jesu li troškovi zakupa točno iskazani, jesu li evidentirani u poslovnim knjigama, kao i je li stranka imala obvezu da plaća zakupninu.

Služba za reviziju je u postupku kontrole i pregleda finansijskih izvješća utvrdila da političke stranke nisu postupale sukladno odredbi članka 11. stavak 4. Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno nisu dostavljale dodatnu dokumentaciju. Središnje izorno povjerenstvo BiH je pojedinim političkim strankama, zbog nedostavljanja dodatne dokumentacije, izreklo novčane kazne, ali i izvršilo reviziju u prostorijama političke stranke.

Primjer 4.

Uvidom u izvješće o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća Socijaldemokratske unije BiH za 2007. godinu utvrđeno je da je navedena politička stranka prekršila odredbe članka 11. stavak 4. Zakona o financiranju političkih stranaka jer na zahtjev Službe za reviziju, a u svrhu kontrole i revizije godišnjeg finansijskog izvješća za 2007. godinu, nije dostavila dodatnu finansijsku dokumentaciju koja je od nje tražena.

Središnje izorno povjerenstvo BiH je, dana 26.05.2008. godine, Socijaldemokratskoj uniji BiH uputilo zahtjev za dostavljanje dodatne finansijske dokumentacije za 2007. godinu, broj: 03-07-6-1476/08. Navedenim zahtjevom je od ove političke stranke traženo da u roku od sedam (7) dana od dana prijama navedenog zahtjeva, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavi dodatnu finansijsku dokumentaciju za 2007. godinu i to: organizacijsku strukturu političke stranke, dokumentaciju o korištenju poslovnih prostora u 2007. godini, dokaze o vlasništvu političke stranke nad nekretninama, popis imovine političke stranke u 2007. godini, akt kojim je propisana članarina, bruto bilanca političke stranke/Glavnog odbora, glavnu knjigu s kompletnim analitičkim evidencijama za 2007. godinu i preslike izvoda s bankovnih računa političke stranke/Glavnog odbora. Uvidom u spis predmeta utvrđeno je da je Socijaldemokratska unija BiH, dana 10.06.2008. godine, primila navedeni zahtjev, ali da nije dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH traženu finansijsku dokumentaciju za 2007. godinu.

Središnje izorno povjerenstvo BiH je, dana 29.07.2008. godine, uputilo Socijaldemokratskoj uniji BiH i urgenciju za dostavu dodatne finansijske dokumentacije broj: 03-07-873/08, a koja je ovoj političkoj stranci dostavljena putem fax aparata dana 06.08.2008. godine, ali i pored navedenog Socijaldemokratska unija BiH nije dostavila dodatnu finansijsku dokumentaciju.

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja, odnosno jer je prekršila odredbu članka 11. stavak 4. Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je Socijaldemokratskoj uniji BiH izreklo novčanu kaznu u iznosu od 500,00 KM. Odluka Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine je dana u prethodnom primjeru.

3.2. Članak 3. stavak 4. – prihodi od imovine

Kada je riječ o izvorima financiranja političkih stranaka, potrebno je naglasiti da političke stranke sredstva za svoj rad mogu osigurati i po osnovi prihoda od imovine, s tim što taj prihod ne smije iznositi više od 20% ukupno ostvarenog prihoda.

„Člankom 3. stavak 4. Zakona propisano je da političke stranke čiji prihodi od imovine prelaze 20% ukupno ostvarenog prihoda, imaju obvezu da u roku od 30 dana od dana podnošenja financijskog izvješća prihod koji prelazi navedenih 20% daju u dobrotvorne svrhe.”

Primjer 5.

Služba za reviziju je u Izvješću o reviziji godišnjeg financijskog izvješća za 2004. godinu i poslijeizbornog financijskog izvješća Građanske demokratske stranke Bosne i Hercegovine utvrdila da je stranka prekršila odredbe članka 3. stavak 4. Zakona o financiranju političkih stranaka. Članak 3. stavak 4. Zakona propisuje obvezu političkim strankama čiji prihod od imovine prelazi 20% ukupno ostvarenog prihoda da, u roku od 30 dana od dana podnošenja financijskog izvješća, prihod koji prelazi navedenih 20% daje u dobrotvorne svrhe.

Prema nalazu revizije, 20% ukupno ostvarenog prihoda stranke je iznosilo 24.351,00 KM, te je stranka u dobrotvorne svrhe trebala dati 20.189,00 KM. Od ovog iznosa ova politička stranka je dala dobrotvorne priloge u školskom priboru Izbjegličkom centru u Starom Ilijašu u iznosu od 680,00 KM.

Iz svega navedenog slijedi da stranka iznos prihoda od imovine u visini od 19.509,00 KM nije dala u dobrotvorne svrhe, čime je **prekršila odredbe članka 3. stavak 4. Zakona o financiranju političkih stranaka.**

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je zbog prekršaja članka 3. stavak 4. Zakona o financiranju političkih stranaka Građanskoj demokratskoj stranci BiH izreklo novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 KM, i naložilo da iznos od 19.509,00 KM uplati u roku od 15 dana od dana prijama ove odluke, u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom i da o tome dostavi dokaz Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Na osnovu člana 13. stav (2) i člana 15. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 29/02, 4/04, 20/04 i 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06 i 24/06), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 31. sjednici, održanoj dana 24.05.2007. godine donijela

O D L U K U

(1) Politička stranka **Građanska demokratska stranka BiH**, sa sjedištem u Sarajevu, ulica Titova 9a, **odgovorna je** što u 2004. godini nije uplatila iznos od 19.509,00 KM, koji se odnosi na prihod od imovine i koji prelazi iznos od 20% ukupnog godišnjeg prihoda stranke, u dobrotvorne svrhe, čime je prekršila odredbu člana 3. stav (4). Zakona o finansiranju političkih stranaka, pa joj se na osnovu navedene zakonske odredbe i primjenom člana 15. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka izriče novčana kazna u iznosu od **1.000,00 KM (slovima: hiljadu konvertibilnih maraka)**.

(2) Nalaže se Građanskoj demokratskoj stranci BiH da iznos od 19.509,00 KM uplati u roku od 15 dana od dana prijema ove Odluke, u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom i da o tome dostavi dokaz Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a ukoliko u ostavljenom roku ne izvrši svoje obaveze iz ovog stava, Centralna izborna komisija BiH će izdati nalog za prinudno izvršenje ove administrativne mjere.

(3) Uplata novčane kazne iz stava (1) ove odluke vrši se na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 000 003 00000001 45, kod Centralne banke BiH, sa pozivom na broj 37111 i sa naznakom-kazna po odluci Centralne izborne komisije BiH broj: 01-07-6-1727/07 od 24.05.2007. godine, u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti odluke, a dokaz o izvršenoj uplati dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

U ostavljenom roku, stranka je dana 08.06.2007. godine uložila žalbu na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. U žalbi je navela da je Središnje izborno povjerenstvo BiH donoseći ovakvu Odluku pogrešno i nepotpuno utvrdilo činjenično stanje. Također je navelo da je Služba za reviziju finansijskog poslovanja političkih stranaka u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, u obavljanju godišnje revizije finansijskog izvješća Građanske demokratske stranke BiH za 2004. godinu pogrešno utvrdilo da je ova politička stranka ostvarila veći prihod od imovine za 20% više od ukupnog prihoda stranke, koji je prema tom nalazu trebalo uplatiti jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom. Stranka je istakla da je Služba za reviziju odbacila navode u prigovoru Građanske demokratske stranke BiH da je „IPC-Međunarodni centar za mir“, (kojoj je GDS BiH dala donaciju u vidu besplatnog korištenja poslovnog prostora) dobrotvorna organizacija, koja od osnivanja 1991. godine provodi dobrotvorne i humanitarne programe i potpore građanima u oblasti kulture, obrazovanja a posebice na pitanjima humanitarne mirovne misije koja surađuje sa svim relevantnim domaćim mirovnim

organizacijama prije rata, u ratu i nakon rata, te humanitarnim mirovnim organizacijama Europe i svijeta.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine izvršilo je uvid u akt o registraciji i Statut IPC-Međunarodnog centra za mir i utvrdilo da niti jednom riječju kao aktivnost ove udruge nije pomenut humanitarni (dobrotvorni) rad. Nadalje je utvrđeno da je predsjednik Građanske demokratske stranke BiH i udruge „IPC-Međunarodnog centra za mir“ ista osoba, te se davanje prihoda od strane Građanske demokratske stranke navedenoj udruzi ne može smatrati kao postupanje u skladu s odredbom članka 3. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Sud Bosne i Hercegovine je dana 02.07.2007. godine donio Rješenje broj: IŽ-10/07 kojim je žalbu GDS BiH odbio kao neutemeljenu, te time potvrdio odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Sud BiH je utvrdio da GDS BiH nije dokazala da je izvršila zakonsku obvezu na način što je dana 04.10.2005. godine doznala sporna sredstva „Međunarodnom centru za mir“, koji je na temelju rješenja Federalnog ministarstva pravde broj: 03-054-2560/98 od 11.02.1999. godine upisan u registar udruga građana. Iz izreke navedenog rješenja nesumnjivo proizilazi da su osnovni sadržaj djelatnosti „Međunarodnog centra za mir“ aktivnosti nabrojane u članku 2. Zakona o udruživanju građana, osim humanitarnih. U vrijeme registracije „U.G. Međunarodni centar za mir“ bio je na snazi Zakon o humanitarnoj djelatnosti i humanitarnim oporganizacijama („Službene novine FBiH“ broj 35/98), a „Međunarodni centar za mir“ se nije opredijelio za oblik organiziranja u skladu sa Zakonom o humanitarnoj djelatnosti i humanitarnim organizacijama. Na temelju iznesenih činjenica Sud BiH je zaključio da je Središnje izborno povjerenstvo BiH pravilno postupilo kada je ocijenilo da GDS BiH nije izvršila obvezu iz članka 3. stavak 4. Zakona o financiranju političkih stranaka, pa joj je primjenom članka 15. stavak 1. istog zakona izreklo novčanu kaznu u iznosu 1.000,00 KM, te naložilo da u roku od 15 dana uplati u dobrotvorne svrhe iznos od 19.509,00 KM, jednoj ili više organizacija koje se bave humanitarnim radom.

3.3. Članak 5. stavak 1. - limit na visinu priloga

“Ukupan iznos svih priloga jedne fizičke osobe u jednoj kalendarskoj godini ne smije premašiti osam (8) prosječnih neto plaća, a ukupan iznos svih priloga jedne pravne osobe u jednoj kalendarskoj godini ne smije premašiti petnaest (15) prosječnih neto plaća. Pod pojmom prosječne neto plaće podrazumijeva se prosječna neto plaća iz prethodne godine, prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine.”

Napominjemo da je do izmjena Zakona o financiranju političkih stranaka iz lipnja mjeseca 2010. godine članak 5. stavak 1. glasio:

“Ukupan iznos jednokratnog priloga koji politička stranka primi od jedne fizičke ili pravne osobe ne smije premašiti osam prosječnih plaća prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku BiH u jednoj kalendarskoj godini i ne smije se dodjeljivati više od jednom godišnje.”

Primjer 6.

Služba za reviziju utvrdila je da je Socijalistička partija prekršila odredbe članka 5. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka jer je tijekom 2004. godine primila priloge fizičkih osoba čiji ukupan iznos prelazi osam prosječnih neto plaća prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku BiH u 2004. godini. Prema podacima Agencije za statistiku BiH, prosječna neto plaća u 2004. godini u Bosni i Hercegovini je iznosila 505,00 KM, odnosno osam prosječnih neto plaća 4.040,00 KM.

Služba za reviziju je utvrdila, i Izvješćem o reviziji godišnjeg finansijskog izvješća za 2004. godinu i poslijeizbornom finansijskom izvješću dokumentirala, da je Socijalistička partija u kontroliranom periodu primila priloge od fizičkih osoba-dva člana ove političke stranke, delegata u Vijeću naroda Republike Srpske - Klub delegata iz reda ostalih, koji su dobivena sredstva (zastupnički paušal) iz proračuna Republike Srpske kao priloge dali Glavnom odboru Socijalističke partije, pojedinačno u iznosu po 6.016,25 KM, a u ukupnom iznosu od 12.032,50 KM što je za 3.952,00 KM više od limita.

Zbog prekršaja članka 5. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u skladu s odredbom članka 15. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka izreklo Socijalističkoj partiji novčanu kaznu u iznosu od 4.000,00 KM.

„Na temelju činjeničnog stanja utvrđenog u postupku revizije i na temelju ocjene naprijed navedenih činjenica, Središnje izborno povjerenstvo BiH je nesporno utvrdilo da je Socijalistička partija **primanjem priloga od fizičkih osoba preko limita u ukupnom iznosu od 3.952,00 KM, postupila suprotno odredbi članka 5. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka i da nije dragovoljno otklonila utvrđene nepravilnosti.**“

Socijalistička partija uložila je dana 13.06.2007. godine žalbu Apelacijskom odjelu Suda Bosne i Hercegovine na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj: 09-07-6-1727/07 od 24.05.2007. godine. Podnositelj žalbe je u žalbi istaknuo da je točno da je Socijalistička partija primala priloge fizičkih osoba - delegata Vijeća naroda Narodne skupštine Republike Srpske, preko trezora Republike Srpske, koja nisu glasila na ime. Također, žalitelj navodi u žalbi da je Socijalistička partija u 2004. godini imala dva delegata u Vijeću naroda, a da je član Socijalističke partije bio glavni tajnik Vijeća naroda i da su sredstva na račun stranke uplaćivana i u ime ove fizičke osobe. Shodno navedenom, u žalbi se navodi da se sredstva uplaćivana preko trezora u ukupnom iznosu od 12.032,50 KM, a koja su dana kao prilog ovoj političkoj stranci, ne odnose samo na dva delegata Vijeća naroda, nego i na glavnog tajnika Vijeća naroda, tj. da je navedeni iznos prilog od ukupno tri fizičke osobe, a ne od dvije fizičke osobe, pa da prema navedenom nije prekršen članak 5. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka.

Sud Bosne i Hercegovine je dana 25.06.2007. godine donio Rješenje broj: IŽ-12/07 kojim je žalbu Socijalističke partije odbio kao neutemeljenu, jer je Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrdilo i dokumentiralo da je žaliteljica u 2004. godini primila priloge od fizičkih osoba - dva člana ove stranke, delegata u Vijeću naroda RS - Klub delegata iz reda ostalih, koji su sredstva,

dobivena iz proračuna Republike Srpske, kao priloge dali Glavnom odboru žaliteljice, pojedinačno po 6.016, 25 KM (ukupno 12.032,50 KM), što je za 3.952,00 KM više od zakonskog limita. Sud BiH je naveo da kaznu koju je izreklo Središnje izborno povjerenstvo BiH u iznosu 4.000,00 KM usvaja, imajući u vidu nezakonito postupanje žaliteljice i zabranu stimulacije kršenja zakona, te nalazeći da je kazna adekvatna učinjenom prekršaju, tj. neznatno veća od iznosa pribavljenog na nezakonit način.

Primjer 7.

Uvidom u godišnje finansijsko izvješće Narodne demokratske stranke za 2007. godinu i dodatnu dokumentaciju utvrđeno je da je ova politička stranka u 2007. godini primila prilog od pravne osobe iz inozemstva Valtermat Rechtsanvalc („Waltermat Rechtsanwalt“) EU u iznosu od 9.767,00 KM, što je za 4.727,00 KM više od zakonom propisanog limita na visinu priloga od pravnih osoba. Navedenu donaciju je stranka iskazala i na obrascu 3-b svog godišnjeg finansijskog izvješća za 2007. godinu kao prilog pravne osobe, te evidentirala u svojim poslovnim knjigama. Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja utvrđeno je da je navedena politička stranka prekršila odredbe članka 5. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je zbog prekršaja članka 5. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka Narodnoj demokratskoj stranci izreklo novčanu kaznu u iznosu 4.800,00 KM.

U nastavku dajemo Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj: 01-07-6-1025/08 od 10.09.2009. godine, kojom je Narodna demokratska stranka kažnjena zbog prekršaja utvrđenih u Izvješću o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća za 2007. godinu.

BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO		БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 13. stav 2. i člana 15. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka od strane Narodne demokratske stranke zastupane po ovlaštenoj osobi Krsti Jandriću, predsjedniku stranke, na 34. sjednici, održanoj dana 10.09. 2009. godine donijela O D L U K U Politička stranka Narodna demokratska stranka sa sjedištem u Banjaluci, ulica Vidovdanska 27, odgovorna je što u 2007. godini: a) je primila prilog od pravnog lica iz inostranstva Valtermat Rechtsanvalc („Waltermat Rechtsanwalt“) EU u iznosu od 9.767,00 KM, čime je prekoračila zakonom propisani limit na visinu priloga za iznos od 4.727,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 5. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u iznosu 4.800,00		

KM

- b) nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju prilog od Penzionerske stranke Grčke u iznosu od 1.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u iznosu 200,00 KM
- c) nije iskazala na obrascu 2. devizni račun otvoren kod NLB Razvojne banke, na kome je evidentiran promet-inodonacija, što je godišnji finansijski izvještaj dostavila nakon zakonom propisanog roka, te što je ukupne rashode na nivou stranke iskazala u manjem iznosu za 16.785,00 KM u odnosu na rashode iskazane po organizacionim dijelovima stranke, čime je prekršila odredbe člana 11. stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 11. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u iznosu 500,00 KM

a što ukupno iznosi 5.500,00 KM (slovima: pet hiljada i petsto konvertibilnih maraka).

U ostavljenom roku, Narodna demokratska stranka uložila je žalbu na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Sud Bosne i Hercegovine nije uvažio žalbu Narodne demokratske stranke i potvrdio je Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

3.4. Članak 6. - Dužnost prijavljivanja priloga

1. Politička stranka dužna je voditi evidenciju o svim priložima fizičkih i pravnih osoba, te izdati potvrdu fizičkoj i pravnoj osobi od koje je primila prilog.

2. Ako ukupni iznos priloga jedne osobe iz stavka 1. članka 4. ovog zakona premašuje 100 KM, ta se uplata mora unijeti u finansijsko izvješće u skladu s člankom 11. ovog zakona.

Prije izmjena i dopuna Zakona o financiranju političkih stranaka iz lipnja 2010. godine, članak 6. glasio je:

„ Ako ukupan iznos priloga jedne fizičke i pravne osobe premašuje 100 KM, ta se uplata mora unijeti u finansijsko izvješće u skladu s člankom 11.“

Primjer 8.

Na temelju obavljene uredske revizije godišnjeg finansijskog izvješća za 2006. godinu, utvrđeno je da Demokratska patriotska stranka tijekom 2006. godine nije plaćala zakupninu za poslovne prostorije u kojima je provodila svoje aktivnosti, odnosno primila je prilog pravne osobe (političke stranke) u iznosu od 2.254,56 KM. Stranka ove priloge nije iskazala u godišnjem finansijskom izvješću, što nije u skladu s člankom 6. Zakona o financiranju političkih stranaka.

Obzirom da stranka nije prijavila prilog pravne osobe (političke stranke) u iznosu od 2.254,56 KM, čime je prekršila odredbe članka 6. Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 18. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH joj je izrekla novčanu kaznu u visini od 500,00 KM. U obrazloženju Odluke navedeno je sljedeće:

“ Pregledom godišnjeg financijskog izvješća Demokratske patriotske stranke za 2006. godinu utvrđeno je da je Demokratska patriotska stranka u šestomjesečnom periodu (Izbori 2006.) svoje aktivnosti provodila u zajedničkim prostorijama s političkom strankom DEPOS. U tom periodu Demokratska patriotska stranka nije plaćala zakupninu navedenih prostorija. Navedenu zakupninu je za Demokratsku patriotsku stranke plaćala politička stranka DEPOS. Ovim je Demokratska patriotska stranka primila prilog pravne osobe (političke stranke DEPOS) u iznosu od 2.254,56 KM. Iznos navedenog priloga je utvrđen na temelju Ugovora broj: 05-374-258/06, zaključenog dana 20.06.2006. godine između Grada Banjaluke kao zakupodavca i Demokratske patriotske stranke - Predrag Radić, kao zakupca, na period od godinu dana, počev od 15.06.2006. godine. Mjesečna zakupnina za poslovne prostorije koju je od 15.06.2006. do 31.12. 2006. godini plaćao DEPOS je iznosila 1.035,45 KM. Ukupni troškovi zakupnine za 2006. godinu koju je politička stranka DEPOS platila iznosili su 6.763,68 KM. Obzirom da su navedene prostorije koristile tri političke stranke i to: DEPOS, Demokratska patriotska stranka i Stranka SPAS, a da je sve troškove zakupnine snosila politička stranka DEPOS, utvrđeno je da je prilog koji je Demokratska patriotska stranka primila od političke stranke DEPOS iznosio 2.254,56 KM. Obzirom da Demokratska patriotska stranka u godišnjem financijskom izvješću za 2006. godinu nije iskazala navedeni prilog na obrascu 3-e (nenovčane donacije i računi koje politička partija nije bila obvezna platiti), prekršila je odredbe članka 6. Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 18. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka. Odlučujući o visini kazne za ovaj prekršaj, Središnje izborno povjerenstvo BiH imalo je u vidu visinu zapriječene kazne, kao i visinu neprijavljenih priloga. Središnje izborno povjerenstvo BiH je za navedeni prekršaj izreklo novčanu kaznu u iznosu 500,00 KM, cijeneći da je ovakva kazna adekvatna učinjenom prekršaju.“

U ostavljenom roku, stranka nije uložila žalbu.

3.5. Članak 8. stavak 1. – zabranjeni prilozi

Odredbama članka 8. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka propisano je da državna, entitetska i županijska tijela, tijela Brčko Distrikta BiH, tijela općinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna poduzeća, humanitarne organizacije, anonimni donatori, vjerske zajednice, kao i pravne osobe u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu financirati političke stranke.

U nastavku dajemo nalaze Službe za reviziju o financijskim izvješćima političkih stranaka i odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH koje su donesene na temelju utvrđenih nalaza. Napominjemo da je do posljednjih izmjena i dopuna Zakona o financiranju političkih stranaka, članak 8. stavak 1. glasio:

„Državna, entitetska i županijska tijela, tijela općine ili mjesnih zajednica, javne institucije, javna poduzeća, humanitarne organizacije, poduzeća koja su po samoj svojoj djelatnosti isključivo neprofitna, vjerske zajednice, kao i gospodarske udruge u koje su uloženi javni iznosi od najmanje 25% ne mogu financirati političke stranke.“

Primjer 9.

U Izvješću o reviziji godišnjeg financijskog izvješća za 2006. godinu i poslijeizbornog financijskog izvješća – Opći izbori 2006. godine SDS-a, između ostaloga, utvrđeno je da je stranka primila zabranjene priloge u iznosu od 500,00 KM. U nalazu je navedeno da je ova politička stranka primila priloge javnih poduzeća u iznosu od 500,00 KM. Služba je utvrdila da su priloge stranci dali JKPD „RAD“ u iznosu od 300,00 KM i Borje „Srpske šume“ u iznosu od 200,00 KM. Stranka je ove priloge iskazala u obrascu priloga pravnih osoba godišnjeg financijskog izvješća za 2006. godinu.

Zbog prekršaja članka 8. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH je ovoj političkoj stranci izreklo novčanu kaznu u iznosu od 700,00 KM. Odlučujući o visini kazne za ovaj prekršaj, Središnje izborno povjerenstvo BiH imalo je u vidu visinu zapriječene kazne, kao i visinu primljenih zabranjenih priloga. Središnje izborno povjerenstvo BiH izreklo je novčanu kaznu koja je neznatno veća od učinjenog prekršaja iz članka 8. stavak 1. cijeneći da je ovakva kazna adekvatna učinjenom prekršaju. Na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, koja je prikazana u narednom dijelu, stranka nije uložila žalbu.

BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO		БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 13. stav 2. i člana 15. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka od strane Srpske demokratske stranke, zastupane po ovlaštenoj osobi Mladenu Bosiću, predsjedniku stranke, na 9. sjednici, održanoj dana 19.02.2009. godine donijela		
O D L U K U		
Politička stranka Srpska demokratska stranka sa sjedištem u Istočnom Sarajevu, ulica Trg Ilidžanske brigade bb, odgovorna je što je u 2006. godini:		
a) primila zabranjene priloge u ukupnom iznosu od 500,00 KM od dva javna preduzeća, čime je prekršila odredbe člana 8. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u iznosu od 700,00 KM i		

b) nije pravilno popunila finansijski izvještaj, tako što na obrascu 3-a (prilozi fizičkih lica) nisu navedeni jedinstveni matični brojevi donatora, čime je prekršila odredbe člana 11. stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 14. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u iznosu 500,00 KM

a što ukupno iznosi 1.200,00 KM (slovima: hiljadu i dvjesto konvertibilnih maraka).

Uplata novčane kazne iz stava (1) ove odluke vrši se na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 000 003 00000001 45, kod Centralne banke BiH, sa pozivom na broj 37111 i sa naznakom-kazna po odluci Centralne izborne komisije BiH broj: 01-07-6-966/09 od 19.02.2009. godine, u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti odluke, a dokaz o izvršenoj uplati dostavi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Primjer 10.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvješća i dodatne finansijske dokumentacije utvrđeno je da je HDZ BiH prekršila odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Stranka nije iskazala zakupninu za poslovni prostor u vlasništvu JP „Elektroprivreda HZ HB“ koji je koristio Općinski odbor HDZ-a Prozor-Rama. Prema ugovoru koji važi za period 01.01. do 31.12.2007. godine ugovorena je cijena mjesečne zakupnine od 5,00 KM po m². U navedenu cijenu su pored zakupnine uključeni: naknada za utrošenu električnu energiju, utrošenu vodu, naknada za odvoz smeća, naknada za čišćenje, te naknada za korištenje dvorane za sjednice. Prema cijeni iz ugovora, koju nije platila, stranka je ostvarila zabranjeni prilog u iznosu od 3.159,00 KM.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je zbog prekršaja članka 8. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka izreklo novčanu kaznu u iznosu od 3.200,00 KM.

U Odluci je navedeno da politička stranka nije iskazala zakupninu za poslovni prostor u vlasništvu JP „Elektroprivreda HZ HB“ koji je koristio Općinski odbor HDZ-a Prozor-Rama. Prema Ugovoru broj: I-444/07 od 13.07.2007. godine, a koji važi za period 01.01. do 31.12.2007. godine ugovorena je cijena mjesečne zakupnine od 5,00 KM po m² + PDV. U navedenu cijenu su pored zakupnine uključeni: naknada za utrošenu električnu energiju, utrošenu vodu, naknada za odvoz smeća, naknada za čišćenje, te naknada za korištenje dvorane za sjednice. Navedenim ugovorom je jasno precizirano da mjesečna cijena zakupnine za navedeni prostor iznosi 263,25 KM, mjesečno, a što za 12 mjeseci iznosi 3.159,00 KM. Obzirom da Hrvatska demokratska zajednica BiH nije platila ugovoreni iznos zakupnine javnom poduzeću „Elektroprivreda HZ HB“, utvrđeno je da je na taj način primila zabranjeni prilog u iznosu 3.159,00 KM. Navedeni prekršaj je utvrđen i u Preliminarnom izvješću o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća Hrvatske demokratske zajednice BiH za 2007. godinu, na koji je stranci dana mogućnost očitovanja. Hrvatska demokratska zajednica BiH nije se očitovala na nalaze revizije i mišljenje revizora dano u preliminarnom izvješću o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća za 2007. godinu, te na taj način nije ni pokušala nijekati primanje navedenog zabranjenog priloga.

U ostavljenom roku, stranka je uložila žalbu dana 07.08.2008. godine, na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj: 01-07-6-858/08 od dana 16.07.2009. godine. Žaliteljica je u istoj osporavala predmetnu Odluku zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Stranka je u žalbi istakla da stranka, odnosno njezina općinska organizacija Prozor-Rama nije primila zabranjeni prilog od strane javnog poduzeća „Elektroprivreda HZ HB“ u iznosu 3.159,00 KM, i da nije prekršila odredbe članka 8. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka iz razloga što općinski odbori posluju na principu blagajne, i da tako i knjiži svoje troškove, odnosno da trošak nastaje u trenutku plaćanja. Žaliteljica u svojoj žalbi ističe da je HDZ BiH, nakon prijama Preliminarnog izvješća o pregledu godišnjeg financijskog izvješća, poduzela određene mjere u svrhu otklanjanja učinjenih propusta u načinu korištenja poslovnih prostora, evidentiranja i plaćanja obveza iz ugovora i to:

- da je Središnjica HDZ BiH dopisom br : I-02-101-1/08 od 18.12.2008. godine obvezala rukovodstvo Općinskog odbora HDZ BiH da istaknute propuste s rukovodstvom JP Elektroprivreda HZ HB dovedu u Zakonom dopuštene okvire,
- da je predsjednik OO HDZ Prozor-Rama dopisom broj: 115/09 pozvao rukovodstvo JP Elektroprivreda HZ HB kako bi riješili određene nejasnoće i precizirali detalje,
- da je na radnom sastanku iz mjeseca srpnja 2009. godine zaključeno da se preostali dug iz obavijesti o dugovanju za poslovni prostor broj: II-2-6-729/09 od 18.07.2009. godine plaća na rate u skladu s mogućnostima i raspoloživim sredstvima do mjeseca rujna 2009. godine,
- u mjesecu rujnu 2009. godine će se potpisati i pismeni Sporazum o plaćanju predmetne zakupnine na rate, počevši od 01.09.-31.12.2009. godine.
- da je OO HDZ BiH Prozor-Rama dio duga na ime zakupnine za poslovni prostor u iznosu 1.352,00 već platio.

Sud Bosne i Hercegovine je dana 02.09.2009. godine donio Rješenje broj: IŽ-119/09-F kojim je žalbu HDZ BiH odbio kao neosnovanu. Sud BiH je u rješenju istaknuo da je Središnje izorno povjerenstvo BiH potpuno i pravilno utvrdilo i detaljno obrazložilo sve pravno relevantne činjenice, zbog toga što dug HDZ BiH prema Elektroprivredi HZ HB ni u vrijeme podnošenja žalbe nije plaćen, a žaliteljica ga ni u svom godišnjem financijskom izvješću za 2008. ne iskazuje kao dug (obvezu), te je Središnje izorno povjerenstvo pravilno zaključilo da HDZ BiH time nije ni pokazala namjeru da ga plati, što mu nesumnjivo daje karakter zabranjenog priloga.

Primjer 11.

Na temelju obavljene revizije financijskih izvješća za 2006. godinu, utvrđeno je da je Općinski odbor Stranke demokratske akcije Lukavac primio prilog pravne osobe „Remontni zavod“ d.d. Travnik u iznosu od 500,00 KM. Obzirom da je utvrđeno da državni kapital u ovoj pravnoj osobi iznosi 51 %, stranka je primajući prilog ove pravne osobe postupila suprotno odredbama članka 8. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno primila je zabranjeni prilog u navedenom iznosu.

Osim navedenoga, utvrđeno je da je Općinski odbor Stranke demokratske akcije Srebrenik primio priloge od: JU Sportsko rekreacioni centar u iznosu od 100,00 KM, Sportskog saveza u

iznosu od 200,00 KM i MZ Gornji Moranci u iznosu od 150,00 KM, što je suprotno odredbama članka 8. stavak 1. navedenog zakona i, također, se smatraju zabranjenim priložima.

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku kojom je Stranka demokratske akcije zbog prekršaja članka 8. stavak 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM. Na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, koju prikazujemo u nastavku teksta, Stranka demokratske akcije nije uložila žalbu.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 13. stav 2. i člana 15. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka od strane Stranke demokratske akcije, zastupane po ovlaštenoj osobi Sulejmanu Tihiću, predsjedniku stranke, na 9. sjednici, održanoj dana 19.02.2009. godine donijela

O D L U K U

Politička stranka **Stranka demokratske akcije** sa sjedištem u Sarajevu, ulica Titova 9a, **odgovorna je** što je u 2006. godini:

- a) primila priloge od dva pravna lica iznad zakonom dozvoljenog limita u ukupnom iznosu od 312,00 KM čime je prekršila odredbe člana 5. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u visini od 500,00 KM;
- b) primala zabranjene priloge u ukupnom iznosu od 950,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u visini od 1.000,00 KM;

a što ukupno iznosi 1.500,00 KM (hiljadu i petsto konvertibilnih maraka)

Uplata novčane kazne iz stava (1) ove odluke vrši se na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 000 003 00000001 45, kod Centralne banke BiH, sa pozivom na broj 37111 i sa naznakom-kazna po odluci Centralne izborne komisije BiH broj: 01-07-6-969/09 od 19.02.2009. godine, u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti odluke, a dokaz o izvršenoj uplati dostavi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

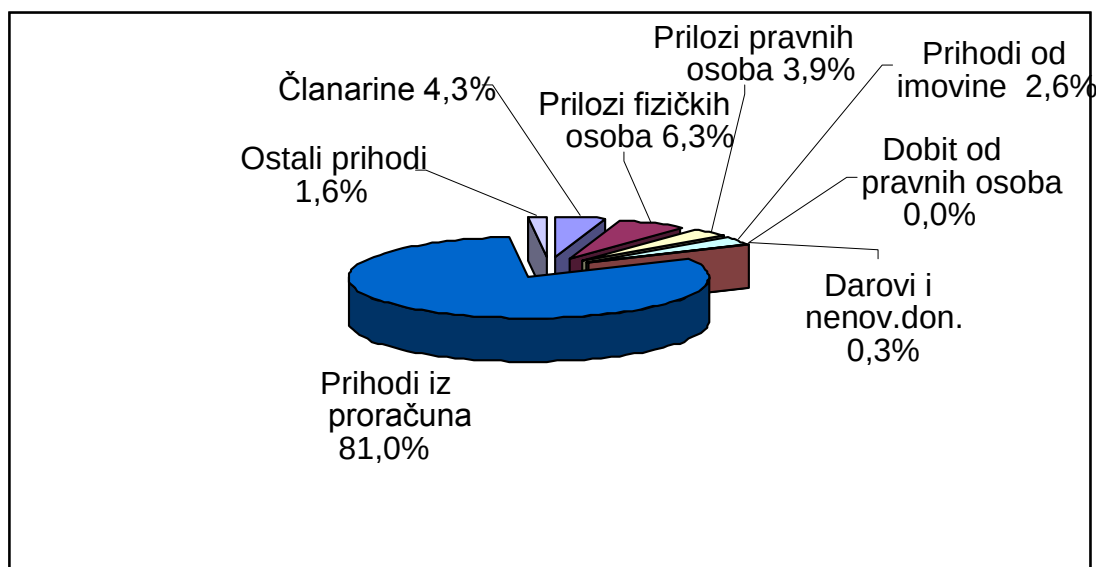
3.6. Članak 10. - Izdvajanja iz državnoga proračuna

1. **Financiranje parlamentarnih grupa zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine raspoređuje se na način da se 30% sredstava raspoređuje jednako svim parlamentarnim grupama, 60% od ukupnog iznosa raspoređuje se razmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka parlamentarna grupa ima u trenutku raspodjele, dok se 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim grupama razmjerno broju zastupničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine utvrđuje koji je spol podzastupljen prema zvaničnim rezultatima izbora.**
2. **Detaljan način raspodjele sredstava bit će reguliran Poslovníkom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.**

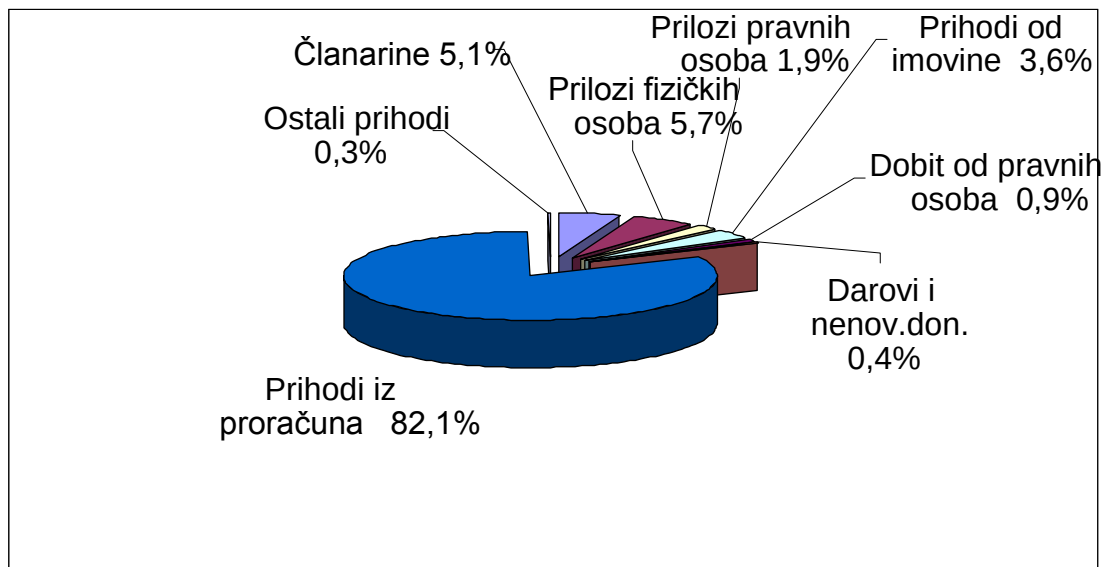
Analizom podatka iz finansijskih izvješća i revizijom finansijskih izvješća političkih stranaka utvrđeno je da se političke stranke najvećim dijelom financiraju sredstvima iz proračuna. Prema podacima iz finansijskih izvješća političkih stranaka ukupni prihodi u 2008. godini su iznosili 29.546.273 KM. U strukturi ukupnih prihoda u 2008. godini najveći dio čine prihodi iz proračuna u ukupnom iznosu od 23.926.643 KM, odnosno 81 %, zatim slijede prilozima fizičkih osoba u iznosu od 1.850.177 KM, odnosno 6,3 % i članarine 1.275.314 KM, odnosno 4,3 %.

Zapaženo je da prihodi iz proračuna i u 2009. godini čine najveći dio ukupnih prihoda političkih stranaka. Prema podacima iz godišnjih finansijskih izvješća za 2009. godinu, političke stranke su ostvarile ukupne prihode u iznosu od 22.829.843,22 KM, od čega 82,1% čine prihodi iz proračuna. Slijede, prilozima fizičkih osoba u iznosu od 1.299.127,64 KM, odnosno 5,7%, i članarine u iznosu od 1.174.336,41 KM, odnosno 5,1%.

Struktura ukupnih prihoda u 2008. godini.

Struktura ukupnih prihoda u 2009. godini

U svrhu kontrole podataka o prihodima iz proračuna koje političke stranke iskazuju u svojim finansijskim izvješćima, Služba za reviziju kreirala je bazu podataka o uplatama sredstava političkim strankama iz proračuna svih razina vlasti u Bosni i Hercegovini. Prema podacima kojim raspolaže Središnje izborno povjerenstvo BiH, godišnje se iz proračuna države, entiteta, županije, gradova i općina izdvajaju značajna novčana sredstva za financiranje političkih stranaka. Ilustracije radi, 2005. godine za financiranje političkih stranaka iz proračuna u Bosni i Hercegovini izdvojeno je oko 15 milijuna KM, 2008. godine više od 23 milijuna KM, a 2009. godine 19 milijuna KM. U narednoj tabeli dani su podaci o isplaćenim sredstvima iz proračuna političkim strankama po razinama vlasti u periodu 2004.- 2009. godina.

	Sredstva uplaćena 2004. godine	Sredstva uplaćena 2005. godine	Sredstva uplaćena 2006. godine	Sredstva uplaćena 2007. godine	Sredstva uplaćena 2008. godine	Sredstva uplaćena 2009. godine
1	2	3	4	5	6	7
Općine	5.630.813,48	6.730.835,38	7.730.249,74	7.669.036,83	8.900.882,54	7.454.532,70
Gradovi			698.246,35	1.357.507,05	1.663.647,62	1.083.734,51
Brčko Distrikt BiH	3.076.024,50	199.999,94	199.999,94	199.999,82	259.999,69	200.000,00
Županije		3.437.929,78	4.412.153,93	4.184.131,09	5.167.777,45	4.404.391,86
Federacija BiH	1.500.000,00	2.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	2.291.998,00
Republika Srpska	2.883.227,09	2.824.970,44	3.190.000,00	4.190.000,00	4.200.000,00	3.340.000,00
Državna razina BiH	92.792,18	175.783,58	152.588,48	188.090,00	192.836,45	389.011,00
UKUPNO:	13.182.857,25	15.369.519,12	19.383.238,44	20.788.764,79	23.385.143,75	19.163.668,07
Porast (smanjenje) uplaćenih sredstava u odnosu na prethodnu godinu	u KM	2.186.661,87	4.013.719,32	1.405.526,35	2.596.378,96	-4.221.475,68
	%	16,59%	26,11%	7,25%	12,49%	-18,05%

Prema odredbi članka 3. stavak **1. točka d) Zakona o financiranju političkih stranaka, političke stranke sredstva za svoj rad mogu osigurati iz proračuna** BiH za finansiranje parlamentarnih grupa u skladu s člankom 10. ovog zakona, kao i iz entitetskih proračuna i svih njihovih nižih jedinica u sklad sa entitetskim zakonima. Napominjemo da financiranje političkih stranaka iz proračuna države, entiteta i nižih razina vlasti nije jednako zakonski riješeno, odnosno da se sredstva iz proračuna izdvajaju za rad parlamentarnih grupa, redovan rad političkih stranaka i troškove predizborne kampanje.

Iz proračuna Bosne i Hercegovine sredstva se u skladu s člankom 10. Zakona o financiranju političkih stranaka, izdvajaju za financiranje parlamentarnih grupa zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i raspoređuju se na način da se 30% sredstava raspoređuje jednako svim parlamentarnim grupama, 60% od ukupnog iznosa raspoređuje se razmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka parlamentarna grupa ima u trenutku raspodjele, dok se 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim grupama razmjerno broju zastupničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, općine i grada regulirano je da se iz proračuna Republike Srpske, općina i gradova sredstava izdvajaju za financiranje dijela troškova redovitoga rada političke stranke, koalicije, neovisnog zastupnika, odnosno odbornika, pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, neovisnih lista i neovisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno odbornika, i pokriće dijela troškova rada zastupničkih, delegatskih, odnosno odborničkih klubova i grupa.

Financiranje političkih stranaka iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine uređeno je Zakonom o izvršavanju proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, a sredstva iz proračuna odobravaju se za rad političkih stranaka.

U Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine financiranje političkih stranaka uređeno je Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Člankom 4. ovog zakona propisano je da se sredstva iz proračuna Brčko Distrikta izdvajaju za predizbornu kampanju političkih stranaka koje sudjeluju na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta i redovan rad političkih stranaka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko Distrikta

3.7. Članak 15.10 Izbornog zakona BiH

„Članak 15.10 stavak 2. propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za financiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika općine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine općine, članove Narodne skupštine RS-a i Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS-a, odnosno 20 feninga za izbore za članove županijskih skupština.“

Primjer 12.

Služba za reviziju je utvrdila i u Izvješću o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća za 2007. godinu Stranke za Bosnu i Hercegovinu navela da je ova politička stranka prekršila odredbe članka 15.10 Izbornog zakona BiH. Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavilo Središnje izborno povjerenstvo BiH. Maksimalno dozvoljeni iznos za financiranje troškova izborne kampanje za izbore za načelnika općine/gradonačelnika izračunava se tako da se broj birača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži s 30 feninga.

Prema podacima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, Stranka za Bosnu i Hercegovinu je sudjelovala na: Prijevremenim izborima za načelnika Općine Novo Sarajevo, Prijevremenim izborima za načelnika Opštine Zvornik i Prijevremenim izborima za načelnika Općine Donji Vakuf i u svrhu izborne kampanje je mogla potrošiti ukupno 36.646,50 KM.

Služba za reviziju utvrdila je da je Stranka za Bosnu i Hercegovinu, odnosno organizacijski dijelovi Novo Sarajevo, Zvornik i Donji Vakuf, u obrascima troškova propagande iskazala troškove kampanje u ukupnom iznosu od 23.255,57 KM.

Uvidom u obrazac 4-2 (troškovi propagande) OS SBiH Donji Vakuf, utvrđeno je da je ovaj odbor u svrhu predizborne kampanje na Prijevremenim izborima za načelnika Općine Donji Vakuf potrošio 12.616,50 KM, dok je u svrhu izborne kampanje mogao potrošiti 3.288,00 KM, čime su prekršene odredbe članka 15.10 Izbornog zakona BiH.

Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku kojom je Stranci za Bosnu i Hercegovinu zbog praksišaja odredbe članka 15.10 Izbornog zakona BiH izrekla novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 KM. U ostavljenom roku, Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije uložila žalbu na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH koju dajemo u daljnjem tekstu.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 13. stav 2. i člana 15. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka od strane Stranke za Bosnu i Hercegovinu, zastupane po ovlaštenoj osobi Harisu Silajdžiću, predsjedniku stranke, na 29. sjednici, održanoj dana 16.07.2009. godine donijela

ODLUKU

Politička stranka **Stranka za Bosnu i Hercegovinu**, sa sjedištem u Sarajevu, ulica Maršala Tita 9/a, **odgovorna je** što u 2007. godini:

a) nije pravilno popunila finansijski izvještaj, jer na obrascima 3-a pojedinih odbora stranke nije iskazala jedinstvene matične brojeve donatora i ime i prezime donatora, jer su pogrešno na obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja za 2007. godinu kao donatori Stranke za Bosnu i Hercegovinu navedeni organizacioni odbori ove stranke, jer su na obrascima priloga pravnih lica iskazana sredstva koja su organizacioni odbori prenosili drugim organizacionom odborima unutar političke stranke i jer na obrascu 5 godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala obaveze Centrale stranke prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 53.873,81 KM, čime je prekršila odredbe člana 11. stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 13. stav 5., člana 14., i člana 23. stav 1. tačka b) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, zbog čega joj se izriče novčana kazna u visini od 1.500,00 KM i

b) je u svrhu predizborne kampanje na Prijevremenim izborima za Načelnika Općine Donji Vakuf potrošila 12.616,50 KM, a mogla je da potroši 3.288,00 KM, što je za 9.328,50 KM više od zakonom propisanog limita, čime je prekršila odredbe člana 15.10 Izbornog zakona BiH, zbog čega joj se izriče novčana kazna u visini od 1.000,00 KM.

a što ukupno iznosi 2.500,00 KM (slovima: dvije hiljade i petsto konvertibilnih maraka).

Uplata novčane kazne iz stava (1) ove odluke, vrši se na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 000 003 00000001 45, kod Centralne banke BiH, sa pozivom na broj 37111 i sa naznakom-kazna po odluci Centralne izborne komisije BiH broj: 01-07-6-667/08 od 16.07.2009. godine, u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti odluke, a dokaz o izvršenoj uplati dostavi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

4. PITANJA I ODGOVORI S EDUKACIJE

1. **Zbrajaju li se prilozi u novcu i prilozi u naturi (nenovčani prilozi) kod utvrđivanja limita na visinu priloga jedne fizičke ili pravne osobe?**

Odgovor: Prilozi u novcu i nenovčani prilozi se zbrajaju. Ukupan iznos svih priloga koje jedna fizička ili pravna osoba, u tijeku jedne godine, donira političkoj stranci ne smije premašiti limit na visinu priloga, kako je propisano člankom 5. Zakona.

2. **Što raditi ukoliko fizička ili pravna osoba stranci daruje stalno sredstvo (naveden je primjer putničkoga automobila) čija vrijednost prelazi dozvoljeni limit na visinu priloga?**

Odgovor: Razliku iznad propisanoga limita do pune cijene stalnoga sredstva, stranka treba uplatiti osobi koja je darovala sredstvo, kako ne bi prekršila odredbe članka 5. Zakona.

3. **Pitanja su vezana za način uplate priloga u smislu da li se u tijeku godine mogu vršiti uplate više puta dok se ne ispuni limit ili to mora biti jednokratna uplata.**

Odgovor: Jedna pravna ili fizička osoba može stranci dati više priloga čiji ukupni iznos ne može biti veći od iznosa propisanog člankom 5. Zakona (limit na visinu priloga). Dakle, broj uplata nije ograničen.

4. **Jesu li dozvoljeni prilozi stranih fizičkih osoba?**

Odgovor: Zakon o financiranju političkih stranaka, kao jedan od izvora financiranja, propisuje priloge fizičkih i pravnih osoba i ne pravi razliku između priloga domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba, pa prema tome prilozi stranih fizičkih osoba su dozvoljeni, ali i limitirani sukladno odredbama iz članka 5. ovog zakona.

Međutim, ovom prilikom moramo spomenuti da se u stručnim krugovima vode polemike trebaju li se uopće dozvoliti prilozi stranih fizičkih (i pravnih) osoba. Zakonska legislativa u zemljama članicama Vijeća Europe je različita. Prema podacima iz Mišljenja Venecijanskoga povjerenstva br. 366/2006. – Mišljenje o zabrani financijskih doprinosa političkim strankama iz inozemnih izvora (donacije stranih zemalja, stranih građana ili stranih pravnih subjekata), u većem broju zemalja članica Vijeća Europe je zabranjeno financiranje iz inozemnih izvora, kao što je slučaj u Francuskoj, Albaniji, Srbiji i Sloveniji, dok na primjer, u Austriji, Belgiji, Češkoj Republici i Norveškoj nisu propisane zabrane glede primanja inozemnih donacija. S druge strane, u pojedinim državama je ograničeno primanje inozemnih donacija na pojedine kategorije. Ovom prilikom spomenut ćemo Litvu gdje je Zakonom o financiranju i financijskoj kontroli političkih stranaka i političkih kampanja propisano

da jedini subjekti koji imaju pravo političkim strankama dati donacije jesu fizičke osobe (građani Litve, građani neke druge EU države članice koji imaju stalno boravište u Litvi, drugi građani sa stalnim boravištem u Litvi i osobe bez državljanstva) i pravni subjekti (privatni pravni subjekti, koji su registrirani u Litvi i u čijem kapitalu ne sudjeluje država ili općina, ili privatni pravni subjekti NATO-a ili EU-a koji su registrirani u Litvi).¹⁰

5. **Zbrajaju li se, kod utvrđivanja limita na visinu priloga od jedne fizičke osobe, članarina i prilog koji je ta osoba donirala stranci?**

Odgovor: Članarina i prilog fizičke osobe dva su različita izvora financiranja propisana člankom 3. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka. Prema tome, članarina koju fizička osoba (član političke stranke) plaća na način kako je to propisano statutom ili drugim internim aktom političke stranke, ne može se dovoditi u vezu s prilogom niti se zbraja s prilogom koji fizička osoba daje političkoj stranci u skladu s člankom 4. Zakona o financiranju političkih stranaka.

6. **Mogu li političke stranke i neovisni kandidati ostvariti kakvu pomoć (misli se na državnu pomoć) za financiranje kampanje i kome se obratiti?**

Odgovor: Mogu, u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu BiH.

Sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine, političke stranke, liste neovisnih kandidata i neovisni kandidati s potvrđenim izbornim listama imaju pravo na financijska sredstva za pokriće dijela troškova izborne kampanje. Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta BiH propisano je da političke stranke mogu iz proračuna Brčko Distrikta BiH dobiti sredstva za pokriće troškova predizborne kampanje.

7. **Je li moguće elektroničko podnošenje izvješća Središnjem izbornom povjerenstvu BiH?**

Odgovor: Trenutačno je obvezno podnošenje izvješća u čvrstoj preslici i na obrascima koje je Središnje izorno povjerenstvo BiH propisalo. Na svakom obrascu financijskoga izvješća obavezan je potpis ovlaštene osobe i pečat stranke.

8. **Jesu li člankom 10. Zakona o financiranju političkih stranka obuhvaćeni i neovisni kandidati?**

Odgovor: Jesu.

¹⁰ Mišljenje Venecijanskoga povjerenstva br. 366/2006. – Mišljenje o zabrani financijskih doprinosa političkim strankama iz inozemnih izvora

9. **Zbog čega Središnje izborno povjerenstvo BiH na temelju nalaza revizije sankcionira političke stranke, jer ni Ured za reviziju institucija BiH ne kažnjava institucije iako one više krše zakone od političkih stranaka?**

Odgovor: Sankcioniranje političkih stranaka propisano je Zakonom o financiranju političkih stranaka i dano je u nadležnost Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Ured za reviziju institucija BiH ima svoje nadležnosti propisane Zakonom o reviziji institucija BiH i postupa po njima.

10. **Zbog čega Središnje izborno povjerenstvo BiH ne plaća promatrače na biračkim mjestima? (Konkretno pitanje zašto dio sredstava koja Središnje izborno povjerenstvo BiH naplati od kazna ne odvoji za promatrače?)**

Odgovor: Promatrači koje delegiraju političke stranke isključivo rade u interesu i za političke stranke koje su ih delegirale, te Središnje izborno povjerenstvo BiH nema obvezu snositi troškove za njihov rad.

Novčane kazne uplaćuju se na Jedinствeni račun Trezora BiH kojim upravlja Ministarstvo financija i trezora. Središnje izborno povjerenstvo BiH nije nadležno da upravlja sredstvima od naplaćenih novčanih kazna.

11. **Imovinski kartoni**

- a) **Zbog čega Središnje izborno povjerenstvo BiH ne provjerava točnost podataka iz imovinskih kartona i zašto ne kažnjava za netočne navode u istima?**

Odgovor: Sukladno odredbama članka 15.9 Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH omogućava da obrasci koji sadrže izjave o ukupnom imovinskom stanju budu dostupni javnosti, ali Središnje izborno povjerenstvo BiH nije odgovorno za točnost podataka koji se odnose na podatke sadržane u obrascu.

Izbornim zakonom BiH nisu propisane kaznene odredbe za netočno dostavljene podatke iz imovinskih kartona (Podaci iz imovinskih kartona prepušteni su sudu javnosti, medijima, biračima).

- b) **Unosi li se u imovinski karton obiteljska imovina?**

Odgovor: U imovinski karton (izjava o ukupnom imovinskom stanju) unose se podaci u skladu s člankom 15.7 Izbornog zakona BiH.

U članku 15.7 stavak (2) stoji da izjava o ukupnom imovinskom stanju treba uključivati podatke o imovinskom stanju kandidata i članova njihove uže obitelji; bračnog druga, djece i članova kućanstva prema kojima kandidat ima zakonsku obvezu izdržavanja.

5. POGOVOR

Zakon o financiranju političkih stranaka usvojen je 2000. godine, a njegova primjena je sve do početka 2005. godine bila parcijalna. Naime, stranke su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnosile izvješće prilikom prijave za ovjeru, ali poslijeizborna i godišnja izvješća mnogi nisu ni podnosili. U 2005. godini Središnje izborni povjerenstvo BiH formiralo je Službu za reviziju financijskoga poslovanja kao posebnu službu. Uz pomoć IFES-a pristupili smo sveobuhvatnoj obuci uz angažiranje inozemnih stručnjaka s dugogodišnjim iskustvom u ovoj oblasti. Uporedo je vršena i revizija financijskih izvješća političkih stranaka za 2004. godinu. U periodu od 2005. do 2010. godina izvršena je kontrola i revizija financijskih izvješća političkih stranaka i izdano je 238 izvješća o pregledu i 55 izvješća o reviziji financijskih izvješća. U istom periodu Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine je zbog kršenja odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka izreklo 115 novčanih kazna i donijelo 19 administrativnih mjera.

Na temelju iskustva u provedbi Zakona o financiranju političkih stranaka, a imajući u vidu izmjene i dopune Zakona iz mjeseca lipnja 2010. godine, smatramo da Zakon o financiranju političkih stranaka nije sveobuhvatan, te stoga ima i nekih nedorečenosti u njemu. Ovom prilikom ukazujemo da izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka nisu izmijenjene odredbe koje su se u praksi pokazale kao nedovoljno definirane, kao što je korištenje javnih dobara od strane političkih stranaka i raspodjela proračunskih sredstava.

Služba za reviziju utvrdila je i u svojim izvješćima navela da su političke stranke, odnosno njihovi organizacijski dijelovi, besplatno koristile javna dobra za svoje djelovanje, što je oprečno odredbama članka 8. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka. To se ponajprije odnosi na uporabu poslovnih prostorija entitetskih, županijskih i općinskih tijela uprave bez plaćanje naknade, otpis obveza po osnovi zakupnine, kao i druge pomoći. Političke stranke i danas koriste poslovne prostorije bez naknade, odnosno postupaju oprečno odredbama članka 8. stavak 1. Zakona o financiranju političkih stranaka, pravdajući to činjenicom da su im prostorije dane na korištenje bez naknade odlukama ovih tijela, a na temelju sudjelovanja u zakonodavnim tijelima.

Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine mišljenja je da je potrebno urediti ovu oblast, tako da se utvrdi tko i pod kojim uvjetima može koristiti ovu imovinu.

Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine skoro svakodnevno dobija upite od raznih zainteresiranih subjekata vezano za detaljan način raspodjele proračunskih sredstava na političke stranke, parlamentarne grupe (klubove), kao i neovisne zastupnike. S obzirom da zakonski nije reguliran detaljan način raspodjele proračunskih sredstava, već članak 10. stavak 2. Zakona upućuje na Poslovnik Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine može ponuditi samo jedan odgovor, a to je *da analognim tumačenjem navedenih odredaba Zakona proizilazi da bi detaljan način raspodjele sredstava iz proračuna bilo koje razine vlasti za financiranje parlamentarnih grupa, kao i sadržaj pojma „parlamentarna grupa“, odnosno tko je čini, trebao biti reguliran Poslovnikom zakonodavnog tijela tog tijela vlasti.*

Ovakvom odredbom Zakona o financiranju političkih stranaka, kao i jedinom mogućnošću tumačenja navedene odredbe, dana je dosta široka mogućnost nižim tijelima vlasti da

poslovnica svojim zakonodavnih tijela propišu način raspodjele sredstava u zakonskim okvirima.

S obzirom na različita rješenja za raspodjelu proračunskih sredstava političkim strankama ili parlamentarnim grupama (klubovima), javlja se veliki broj subjekata nezadovoljnih raspodjelom proračunskih sredstava namijenjenih u tu svrhu.

Prema odredbi članka 3. stavak 1. točka d) Zakona o financiranju političkih stranaka, političke stranke sredstva za svoj rad mogu osigurati iz proračuna BiH za financiranje parlamentarnih grupa u skladu s člankom 10. ovog zakona, kao i iz entitetskih proračuna i svih njihovih nižih jedinica sukladno entitetskim zakonima. Napominjemo da financiranje političkih stranaka iz proračuna države, entiteta i nižih razina vlasti nije jednako zakonski riješeno, odnosno da se sredstva iz proračuna izdvajaju za rad parlamentarnih grupa, redovan rad političkih stranaka i troškove predizborne kampanje.

Središnje izborno povjerenstvo BiH smatra da je potrebno zakonski detaljno regulirati način raspodjele proračunskih sredstava političkim strankama ili parlamentarnim grupama (klubovima), kako se u budućnosti ne bi javljale nedoumice vezane za navedenu problematiku, kao i dobivanje sredstava po bilo kojoj osnovi.